

veteran

glasilo Zveze veteranov vojne za Slovenijo • Leto XVII, oktober 2012, št. 48

Zveza veteranov vojne za Slovenijo
Association of Slovenian Veterans

Prijavi popravi

Na voljo že več kot 100
pooblaščenih servisov,
kjer lahko na enem mestu
opravite prijavo in cenitev
škode ter popravilo.

080 28 64

Kakor da se nič ni zgodilo

triglav

www.triglav.si

Vsebina

- 3 Uvodnik
- 4 Zakon o uravnoveženju javnih financ in ZVVS – Ladislav Lipič, predsednik ZVVS
- 5 Nagovor ministra Andreja Vizjaka članom ZVVS
- 6 Iz dejavnosti ZVVS
- 19 Veteranom v slovo
- 20 Prelomnica v delovanju SV
- 24 Portret veterana: Maksimiljan Gorenšek
- 28 Veterani Kranja se predstavljajo
- 30 Iz obrambne vojne 1990-1991: Priprave na vojno - Vzhodnoštajerska pokajina TO
- 33 Dom veteranov V. Lašče
- 34 Kongres WVV

Na naslovnici: V Kopru je 25. oktobra 1991 zadnji vojak JLA zapustil Slovenijo in končalo se jenegotovo obdobje na poti Slovenije v samostojnost, ki je trajalo od konca osemdesetih in se stopnjevalo s prvim postrojem Specialne brigade MORiS 17. 12., 1990, plebiscitarno odločitvijo Slovenk in Slovencev 23. decembra 1990 in razglasitvijo samostojnosti 25.6.1991. (Foto: M. Garbajs, arhiv revije Obramba).

Uvodnik

Drage bralke, spoštovani bralci, veteranke in veterani!

Pred vami je nova, 48. številka glasila »Veteran«. Najprej se v uredništvu opravičujemo vsem združenjem ZVVS, katerih članki so pomotoma ali pa zaradi pomanjkanja prostora izpadli iz prejšnje številke. Še posebej bi se opravičili združenjem ZVVS in pa svojcem umrlih zaradi neobjave nekaterih osmrtnic naših preminulih članov. Po temeljitem pregledu prispevkov se nam v tej številki to ne bi smelo ponoviti.

Preglejmo vsebino nove številke: programske zasnove nismo spremenili, tako da si vsebine sledijo v podobnem zaporedju kot v glasilu št. 47. Ker je novi zakon o uravnoveženju javnih financ dodobra razvnel strasti v celi državi, in seveda tudi med našim članstvom, smo ministra gospoda Vizjaka poprosili za komentar. Minister se je prijazno odzval in njegovo razmišljanje vam ponujamo v branje v tej številki. Tudi aktivnosti Predsedstva ZVVS v zvezi s tem zakonom vam posredujemo.

Rdeča nit v glasilu je opis aktivnosti v naših združenjih po vsej Sloveniji. Kar veliko prispevkov smo dobili na to temo in zato bi se vam radi zahvalili za vašo pripravljenost na sodelovanje z uredništvom. Podrobneje tokrat predstavljamo OZVVS Kranj.

Oglasili smo se na Koroškem, točneje v Kotljah, kjer smo z veteranom Maksimiljanom Gorenškom obujali spomine na vojno 1991 in na ostale polpretekle dogodke. Maksa Gorenška predstavljamo v rubriki "Portret veterana".

Podpolkovnik Marko Prvinšek iz Poveljstva sil SV nam je opisal zgodovino slovenskih vojakov v sodelovanju v mednarodnih misijah.

Dotaknili smo se tudi področja mednarodnega veteranskega utripa, brigadir v pokoju Marjan Grabnar je pripravil prispevek o mednarodni veteranski konferenci.

Prebrali boste lahko novo nadaljevanje o vojnih dogodkih 91 na Dolenjskem izpod peresa polkovnika Mitje Teropšiča, polkovnik dr. Tomaž Kladnik nam je za predstavitev izbral nov vojni spopad iz obrambne vojne leta 1991.

Drage bralke, spoštovani bralci, ob prebiranju nove številke glasila vam želim veliko zabave. Veteranski pozdrav!

Matjaž Žirovnik, odgovorni urednik

Iz govora predsednika R Slovenije dr. Danila Türka na slovesnosti v okviru srečanja in pohoda na Vaneč v počastitev praznika občine Puconci, 21. oktobra 2012:

"20.stoletje je bilo za slovenski narod težko,usodno, pa tudi uspešno stoletje.V tem stoletju se je dokončno izoblikovala slovenska država.Ob koncu stoletja smo bili ponovno pred usodno odločitvijo in slovenski narod se je na plebiscitu odločil, da želi živeti v samostojni in suvereni državi,v družini evropskih držav in narodov. To odločitev, sprejeto na plebiscitu, je bilo leta 1991 potrebno braniti z orožjem in za to odločitev so padle tudi žrtve. Vendar je Teritorialna obramba skupaj z milico in ob podpori celotne Slovenije to nalogo opravila častno in tudi v vseh pogledih - političnih in vojaških - uspešno. Zato lahko s ponosom trdim, da sta bili tako TO kot milica, takrat popolnega zaupanja vredni obrambni sili slovenskega naroda."

Spoštovane veteranke in veterani osamosvojitvene vojne 1991!

V letošnjem letu nas je država s sprejetjem Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF) močno prizadela. Ne samo, da je posegla v naše z zakonom pridobljene pravice, pač pa nam jih je celo vzela!

Z novim zakonom smo veteranke in veterani osamosvojitvene vojne izgubili vse pravice, dodeljene na podlagi Zakona o vojnih veteranih. Navedenih pravic nismo nikoli jemali kot pravice socialne narave, ampak smo jih dojemali kot odškodnine za telesne in duševne poškodbe in še bolj kot »znak hvaležnosti države« za naš prispevek k samostojnosti.

Po številnih pogovorih z vami, spoštovane veteranke in veterani, sem dolžan tudi na ta način, preko našega glasila in ne samo predsednikov pokrajinskih in območnih organizacij ZVVS, seznaniti vas z dosedanjimi ukrepi in aktivnostmi, ki smo jih v predsedstvu storili v boju za naše pravice. Naj navedem še to, da smo skupaj s Policijskim veteranskim združenjem SEVER že v pripravi ZUJF-a želeli aktivno sodelovati z ministrstvom, ki je zakon pripravljalo, vendar nismo bili uslišani. Že takrat sta bila ignoranca in cinizem pripravljavca zakona jasno in nedvoumno izražena!

Kot veste, je po 30. juniju 2012, ko je ZUJF stopil v veljavo, nastal zaplet z zmanjšanjem pokojnin določenim skupinam prejemnikov, čeprav je bilo jasno zapisano, da ukrepi ne veljajo za pripadnike TO, milice in ostalih organov, ki so aktivno sodelovali pri obrambi Republike Slovenije. Šele z ostro reakcijo v sodelovanju z drugimi veteranskimi in domoljubnimi organizacijami pri Ministru za delo, družino in socialne zadeve smo dosegli spremembo in zavarovali pravice naših kolegov. Nato smo preko varuhinje človekovih pravic ponovno v sodelovanju z ostalimi prizadetimi organizacijami vložili pobudo na Ustavno sodišče za presojo ustavnosti in zakonitosti 143. člena navedenega zakona.

Kot predsednik ZVVS sem poročal predsedstvu o vseh aktivnostih glede ZUJF-a na sejah 03. junija 2012 in 12. septembra 2012. Naša skupna ugotovitev je bila, da so veteranke in veterani osamosvojitvene vojne ne samo nezadovoljni, ampak ogorčeni, saj takšni ukrepi jasno kažejo na zanikanje našega prispevka v vojni za samostojnost in suverenost naše države!

Izražena je bila podpora nadaljevanju vseh aktivnosti, ki lahko kakor koli spremenijo vsebino krivičnega zakona.

V prvih dneh oktobra sva skupaj s predsednikom Policijskega veteranskega združenja SEVER obiskala nekatere poslanske skupine in jih seznanila z našimi zahtevami glede opisanih krivičnih ukrepov v ZUJF-u. Poudarila sva predvsem moralno in etično spornost teh ukrepov iz izkazala razumevanje razmer, v katerih reševanju smo pripravljene sodelovati. Naša pobuda in pripravljenost gre v smeri iskanja rešitev o dopolnilnem zdravstvenem varstvu in ostalih ukrepih, in sicer da bi pravice iz sedanjega Zakona o vojnih veteranih ponovno stopile v veljavo, ko bo rast domačega bruto družbenega proizvoda dosegla 2,5 %. V tem vmesnem času pa se pogajamo z zavarovalnicami o čim boljših pogojih za nas veteranke in veterane, ki bomo s 01. 01. 2013 začeli sami plačevati zavarovalne premije. O tem boste obveščeni s posebnim pismom do 20. oktobra 2012.

Zavedam se, da predstavljena rešitev ni maksimalna in da z njo ne bomo vsi zadovoljni. Vendar smo sestavni del družbe, v kateri smo ponovno prizadeti vsi tisti, ki smo to državo gradili ne samo od leta 1991, ampak tudi pred tem letom. Prizadeti so pa tudi tisti, predvsem mladi, ki bodo to državo morali graditi tudi v prihodnosti, ko bo osamosvojitvena vojna le še oddaljen spomin.

In zato, spoštovane veteranke in veterani, moramo v prizadevanjih za odpravo, predvsem pa za preprečitev nadaljnjih krivic biti sestavni del celotne civilne družbe, ki je vsak dan glasnejša!

O že storjeni moralni krivici vsem nam veterankam in veteranom osamosvojitvene vojne 1991 smo že obvestili tudi Svetovno veteransko federacijo, ki bo imela svojo volilno konferenco v mesecu novembru letošnjega leta.

Spoštovane veteranke in veterani, v primeru, da naše zahteve in predlogi v Državnem zboru ne bodo uslišani, bomo o nadaljnjih aktivnostih odločali na izrednem Glavnem zboru Zveze veteranov vojne za Slovenijo!

Ladislav Lipič, predsednik ZVVS

Spoštovane veteranke in veterani, spoštovane bralke in bralci glasila VETERAN!

Kot minister, pristojen za varstvo vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja, sem naprošen, da predstavim svoje mišljenje o statusu veterana v povezavi s spremembami, ki jih je prinesel Zakon za uravnoteženje javnih financ.

Status vojnega veterana opredeljuje Zakon o vojnih veteranih. V letu 2006 je bila sprejeta pomembna novela, ki je razširila krog upravičencev, z namenom, da se zagotavlja status osebam, ki so pomembneje prispevale k obrambi države Republike Slovenije, ne pa vsem, ki so sodelovali pri obrambi RS. S preobširno razlago lahko kaj hitro razvrednotimo vlogo in pomen tistih, ki so se z orožjem v roku uprli takratnemu napadalcu. Zato je pomembno, da se vloga in pomen statusa veterana ne zmanjšujeta oziroma da narod pozna zgodovino, sicer nima obetov za prihodnost. Ne samo, da se ohranja domoljubje, še več, pri ljudeh je treba dvigniti raven domoljubja in poudarjati vrednote slovenske osamosvojitve.

V glasilu Veteran navajate, da je na konferenci v Parizu leta 2010 Svetovna veteranska organizacija sprejela Resolucijo o nesprejemljivosti nižanja življenjskega standarda vojnih veteranov in žrtev vojnega nasilja. Ne moremo mimo dejstva, da je bilo zaradi močno poslabšanega javnega finančnega stanja v Republiki Sloveniji nujno sprejeti ukrepe, povezane s konsolidacijo javnih financ. Po načelu sorazmernosti so bili predlagani ukrepi, s katerimi se breme porazdeli sorazmerno na različne kategorije prebivalstva. Zaradi težke finančne situacije bo brez sprejetih ukrepov težko zagotavljati izvajanje že priznanih zakonskih pravic po vojni zakonodaji, saj se obseg sredstev, ki so potrebna za izvajanje zakonov, niža. Zaradi zagotavljanja stabilnosti javnega finančnega položaja države je država dolžna sprejeti ustrezne ukrepe. Težko je govoriti o ustreznih ukrepih, ker je vedno nekdo prizadet. Država brez razlogov ne bi posegala v pravne ureditve posameznih področij. Nujnost uravnoteženja javnih financ je tudi z vidika sprejetih zahtev na ravni Evropske unije. Na podlagi navedenih ugotovitev so bili oblikovani ukrepi, ki naj bi čim manj posegli v varstvo pravic upravičencev po vojni zakonodaji.

Nekaj upravičencev po Zakonu o vojnih veteranih ima status tudi po Zakonu o vojnih invalidih kot tudi po Zakonu o žrtvah vojnega nasilja. Sprejeti Zakon za uravnoteženje javnih financ posega na različna področja življenja, tako tudi na področje varstva vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojnega nasilja. Z Zakonom za uravnoteženje javnih financ (v nadaljevanju ZUJF) se v vseh tako imenovanih vojnih zakonih – Zakonu o vojnih invalidih, Zakonu o vojnih veteranih in Zakonu o žrtvah vojnega nasilja – črta pravna podlaga za uveljavitev pravice do zdraviliško-klimatskega zdravljenja. Pravica zdraviliško-klimatskega zdravljenja je sicer tudi pravica iz obveznega zavarovanja po Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. S spremembo določbe Zakona o vojnih invalidih se spreminja način izplačevanja denarnih prejemkov po vseh treh zakonih, in sicer se ne

izplačujejo več za naprej, kot je bilo doslej, ampak se do konca leta 2012 izplačujejo na dneve, ki so določeni v ZUJF-u, v letu 2013 pa se bodo izplačevali denarni prejemki prvi delovni dan v mesecu za pretekli mesec. Nesporno je, da se denarni prejemki po vojnih zakonih izplačujejo iz državnega proračuna, in je zaradi okoliščin, v katerih se je znašla država, nujno slediti izenačevanju načina izplačil denarnih prejemkov iz javnih sredstev. Pri uveljavljanju varstva pravic po Zakonu o vojnih veteranih je določen dvig starosti s 50 na 55 let, razen v primeru nastanka trajne popolne izgube delovne zmožnosti.

Plačilo zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zavarovanja (dopolnilno zdravstveno zavarovanje –DZZ), se zagotavlja le vojnim veteranom – prejemnikom oziroma upravičencem do veteranskega dodatka. Žrtvam vojnega nasilja in vojnim invalidom ostane pravica do zdravstvenega varstva nespremenjena.

Priprava ustreznih varčevalnih ukrepov je zelo zahteven proces, odvisen je od sinergijskih učinkov v celotni družbi. Namen je, da z zmanjšanim obsegom sredstev izvajamo poslanstvo tudi v razmerah, kakršne so zdaj. Nič posebno junaškega ni v izogibanju padcem. Posebno junaštvo je to, da po vsakem padcu znova vstanemo (Konfucij). Klausewitz je zapisal: »V vojni nobena sprememba ni napor, v miru pa je še tako majhna sprememba velik napor.« Živimo v miru, cenimo to, zato vsi skupaj poskušajmo najti optimalne rešitve. Kot je že zapisal vaš predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo v svojih pogledih, na katerih področjih morate biti aktivni, vam želim uspeh pri ohranjanju zgodovinskega izročila, prenašanju vrednot in izkušenj veteranov, vzdrževanju povezave med obrambnim sistemom in civilno družbo in ne nazadnje spoštovanju in izražanju pietete.

*mag. Andrej Vizjak,
minister za delo, družino in socialne zadeve*

Odgovor predsedniku združenja za vrednote Slovenske osamosvojitve Slavku Kmetiču

V reviji Slovenska vojska, številka 14, 28. septembra 2012, je pod naslovom »Za ohranjanje vrednot osamosvojitve smo naredili premalo« objavljen pogovor s predsednikom Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO) Slavkom Kmetičem. Na eno od vprašanj novinarja, zakaj tisti, ki so sodelovali v osamosvojitveni vojni, po več kot dvajsetih letih še vedno niso enotni (v pogledih na osamosvajanje) g. Kmetič pravilno ugotavlja, da do delitev in nesporazumov prihaja, ker o teh stvareh (osamosvojitvenih temah in dilemah) v preteklosti ni bilo prave razprave tudi na strokovni ravni s predstavitvijo vseh podrobnosti in dejstev iz tistega obdobja. Kar drži! Nekaj razprav je sicer že bilo, morda premalo? Pravi tudi, kar se sliši sicer trivialno, vendar se strinjam, da narod, ki ne pozna svoje zgodovine, nima dobre prihodnosti in je obsojen na ponavljanje napak. Pri njegovih izjavah manjka le še poziv, naj pristojne institucije in posamezniki, ki imajo zaprte arhive (Ministrstvo za obrambo ...), razpolagajo pa z dokumenti, dokazi iz osamosvojitvenega obdobja, le-te izročijo pristojnim inštitutom oziroma arhivu ter zgodovinarjem, da strokovno ocenijo takratno dogajanje. Tako pa se, videti je, vedno bolj utrjujejo politično obarvane vrednostne ocene osamosvojitvenega obdobja.

G. Slavko Kmetič se žal že v istem pogovoru ne drži svojih načelnih stališč in daje netočne »zgodovinske« izjave ter navaja tendenciozne usmeritve združenja, ki ga vodi. Očitno Združenje VSO zaradi vpliva nekaterih članov in podpore Ministrstva za obrambo, kakor tudi dela vlade Republike Slovenije želi preusmeriti tok zgodovine, na novo prevrednotiti nekatera dejstva in z uveljavitvijo predlogov novih datumov praznikov, dobiti sprejeto politično podporo glede izločitve nekaterih domoljubnih struktur (TO, NZ) iz zgodbe o slovenski osamosvojitvi.

Nobene podlage ni (razen politične?) za predlog VSO, da se za dan Slovenske vojske določi 17. maj in da se za leto nastanka Slovenske vojske določi leto 1990. Nihče tudi ne trdi, da je današnja Slovenska vojska »nadaljevanje« Teritorialne obrambe iz leta 1968. Po Kmetičevem je bila »maja 1990 Teritorialna obramba razorožena s pomočjo svoje poveljniške strukture, lojalne enopartijskemu režimu, vojska brez orožja pa ne obstaja več«. Ta trditev ne drži. V objektih JLA se je že pred majem 1990 skladiščilo orožje 30 območnih štabov TO. V svojih skladiščih zunaj nadzora JLA je imelo orožje 31 območnih štabov TO od teh je orožje zadržalo 16 OŠTO in 27. Zaščitna brigada TO iz Kočevja. V prvi fazi maja 1990 je Teritorialna obramba zadržala približno 20.500 kosov različnega pehotnega orožja, približno 4 milijone kosov streliva, večje količine minsko eksplozivnih sredstev. 27. zaščitna brigada, poimenovana tudi 30. razvojna skupina TO pa je obdržala celo nekaj tankov, protiletalskih in protioklepni topov in raket. V drugi fazi od maja do oktobra 1990 so pod pretvezo usposabljanja štabi TO izvezali orožje in ga niso več v celoti vračali v skladišča znotraj objektov JLA. Tako pridobljenega orožja Teritorialne obrambe je bilo približno 5000 kosov, predvsem pehotnega.

V zvezi z navedenim naj si predsednik VSO ogleda zbornik prispevkov in razprav, ki ga je ob 20. obletnici MSNZ, aprila 2011, izdala Zveza policijskih veteranskih društev Sever.

Nadalje v pogovoru Kmetič še trdi, da je MSNZ »sistemsko zagotovila oborožitev in strukturo nove slovenske vojske«. Tudi to ne drži in je trditev s posebnim ozadjem. Manevrska struktura narodne zaščite je bila do podelitev odločb organizatorjem »zelene« veje Narodne zaščite in organizacijska oblika priprav na oboroženo zaščito slovenske suverenosti do legalnega prevzema poveljstva nad štabi in enotami TO s strani predsedstva Republike Slovenije, torej do 4. oktobra 1990, ko je bila narodna zaščita (MSNZ) tudi formalno vključena v TO.

O načrtih delovanja VSO g. Kmetič za prihodnje leto 17. maja napove organizacijo proslave, na katero bodo povabili »tudi vse državljane, ki so sprejeli orožje TO na svoje domove. To bo priložnost, da se jim Slovenija po 22 letih končno zahvali za to pogumno dejanje ...«. Novo odkritje? Slovenija se jim je zahvalila, podelila veteranske statuse, spominske znake za zasluge in ponekod na hiše dala tudi spominske plošče. Nič pa ne bo narobe, če se jim zahvalita še g. Kmetič in Zveza VSO.

Lesce, 7. oktobra 2012

Janko S. Stušek, nekdanji član Republiške koordinacijske skupine

OZVVS BELA KRAJINA Dogajanja pri belokranjskih veteranih

Pozdrav predsednika države z belokranjskimi veterani

OZVVS Bela krajina je v prvem polletju tega leta izpolnilo vse naloge, ki smo si jih člani zadali na letnem zboru združenja. Tudi v drugi polovici leta se aktivnosti odvijajo po pričakovanju, čeprav imamo letos kar precej težav s finančnimi sredstvi. Naša ekipa se je julija ponovno udeležila veteranskega pohoda na Triglav. Na povabilo ZSČ Metlika smo raftali po Lahinji, prav tako tradicionalno smo se povzpeli tudi na Goteniški Snežnik, kamor nas vsako leto povabi OZVVS Kočevje. Udeležili smo se slovesnosti Vranov let, ki jo je organizirala ZB za vrednote NOB Metlika. Prisotni smo bili tudi na srečanju domicilnih enot v Beli krajini v Črnomlju. Razvidno je, da dobro sodelujemo z lokalnimi skupnostmi in drugimi sorodnimi organizacijami. V oktobru smo organizirali letni

izlet, tokrat bomo obiskali Slovenjebistriško Pohorje, pa tudi tradicionalen kostanjev piknik na Smuku nad Semičem. Ob dnevu spomina na mrtve se bomo udeležili kar nekaj kome-moracij v vseh treh belokranjskih občinah. Leto bomo zaključili z običajnimi aktivnostmi, upamo da kljub kriznim časom v vedrem razpoloženju.

Slavko Malešič

OZVVS BREŽICE

Prvi spominski pohod po poteh brežiških teritorialcev

Veterani OZVVS Brežice smo 1. julija izvedli prvi spomin-ski pohod po poteh Brežiških Teritorialcev. Zbrali smo se pri spomeniku padlega soborca Jerneja Molana, se poklonili nje-govemu spominu. Pot smo nadaljevali skozi Mihalovec do Mosteca z brodom preko Save skozi Čateške Toplice, kjer je bil krajši počitek, nato nadaljevali pot do Prilip. V domu RD Bre-žice je bil zaključek z malico in podelitvijo spominskih majic. Pohoda se je udeležilo 77 pohodnikov. Želja pohodnikov je, da se drugo leto zopet srečamo. Člani organizacijskega odbo-ra so pobudo z veseljem sprejeli.

Nasvidenje v letu 2013.

Stipič Š.

OZVVS DOMŽALE

Enaindvajseti spominski pohod – po poteh vojne za Slovenijo 1991

Veterani vojne za Slovenijo smo, kot vsako leto po naši sa-mostojnosti, že enaindvajsetič izvedli spominski pohod. To-krat so se nam spet pridružili dijaki Srednje šole Domžale. Prvič smo se na poti iz Domžal ustavili na Krumperku. Tam smo jih seznanili z dogodki iz leta 1991, ki so se odvijali v oko-lici gradu in Konjerejskega centra Krumperk. Tja smo skrili oklepne transporterje JLA, ki smo jih zaplenili v trzinskem spopadu, jih opremili z oznakami TO in njihove posnetke preko televizije posredovali širši javnosti.

Na žalost je posestvo na gradu Krumperk še vedno v nereše-nem nacionalizacijskem postopku, tako da ne nudi širše vsebine.

Naslednja etapa je bila nekoliko daljša, vse do Svete Trojice,

kjer smo se na ekološki kmetiji pri Ravnikarjevih počutili kot doma. Že po tradiciji smo si tam privoščili – po »sindikalni« ceni – še tople trojanske krofe, za katere se zahvaljujemo Go-stinstvu Trojane.

Potem smo se spustili mimo ostankov domačije Judež do Okla, kjer so nam člani Zveze borcev za vrednote NOB opisali tragedijo, ki se je zgodila v vihri 2. svetovne vojne. Kar dva-insedemdeset žrtev je bilo in med njimi tudi taki, ki še niso dopolnili niti osemnajst let.

Do cilja v ihanskem športnem parku smo prišli v dobrih štiri-urah. Upamo, da smo mladim, ki so rojeni že v samostojni Sloveniji, vlili vsaj kanček domoljubja, ki ga v naši domovini kronično primanjkuje. Pot je nekatere dijake utrudila, saj je danes med mladimi vse premalo priložnosti in volje za hojo po gozdnih poteh naše lepe dežele. Za denarno pomoč pri iz-vedbi pa se zahvaljujemo podjetju ROISS DVA iz Ljubljane; to so tisti, »ki ti dajo krila«.

Janez Gregorič

OZVVS IDRIJA - CERKNO

Idrijski spominski park dobil novo obeležje

»Slovenska domovina je naša mati, kateri dolgujemo hvale-žnost in zvestobo. Kdor je leta 1991 branil domovino, je častno izpolnil svojo dolžnost pred obličjem zgodovine«, je zapisano na spominskem obeležju, ki priča o dogodkih iz osamosvo-jitvene vojne za Slovenijo, ki so se v tistem prelomnem času odvijali na območju sedanjih občin Idrija in Cerkno.

S postavitvijo spominskega obeležja je pred osnovno šolo v Idriji nastal pravi spominski park osamosvojitve Slovenije. Obeležje je postavljeno pred drogom, na katerem je 26. junija pred 20 leti v Idriji prvič zaplapolala slovenska zastava in kjer še vedno plapola, ter ob lipi, ki je bila takrat zasajena v čast razglasitve samostojnosti Slovenije.

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Idrija - Cerkno je s tem udejanjilo enega svojih ključnih projektov, s katerim se je simbolično poklonilo svojim bojnim tovarišem in vsem, ki so dali svoj prispevek k zmagoviti osamosvojitveni vojni. To mu je uspelo v sodelovanju z Društvom veteranov Sever Severne Primorske in Občino Idrija, ki je bila vetera-nom od zamisli do postavitve obeležja čvrsta moralna in ma-terialna opora.

Spominski park v Idriji pred odkritjem obeležja, foto: M. Platiše

Slavnostni govornik na svečanosti je bil akademik, pesnik Ciril Zlobec. Spomin na dogodke iz osamosvojitvene vojne pa so v svojih nagovorih obudili tudi Milena Kržišnik, predsednica Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Idrija - Cerkno, Angel Vidmar, predsednik Društva veteranov Sever Severne Primorske in Bojan Sever, župan občine Idrija, ki so spominsko obeležje tudi slovesno odkrili.

Slovesnost je bila priložnost za ponovno prijateljsko srečanje veteranov vojne za Slovenijo, veteranov društva Sever, pripadnikov Manevrne strukture narodne zaščite in drugih struktur, ki so sodelovale v osamosvojitveni vojni, ter občanov iz občin Idrija in Cerkno.

Marijan Platiše

Spominsko obeležje so odkrili Milena Kržišnik, Angel Vidmar in Bojan Sever foto: J. Erjavec

OZVVS GORNJA RADGONA Sto vojnih veteranov na »Triglavu«

Okoli sto članov Območnega združenja vojnih veteranov Gornja Radgona smo si v soboto 8. septembra ogledali Luko Koper, nato pa povzpeli na krov večnamenske patroljne vojaške ladje Triglav 11, izdelane v Sanktpeterburški ladjedelnici Almaz. Ladja dolga 49 metrov, široka 9,2 metra, teže 375 ton in ima ugrez 2,2 metra, doseže lahko največjo hitrost 27 vozlov.

Pomorski častnik Kolar je dejal, da je Triglav ena najsodobnejših in zagotovo ena najmlajših ladij v Jadranskem morju. Njena osnovna naloga je izvajanje nadzora priobalnega pasa

in akvatorija teritorialnih vod RS ter izvajanje nalog delovanja potapljačev, sodeluje pri nalogah zaščite in reševanja ponesrečencev na morju v vseh vremenskih pogojih, še posebej pa v primerih večjih pomorskih nesreč.

Po okrepčilu v Vojašnici Slovenski pomorščaki Ankaran smo se udeleženci strokovne ekskurzije napatili v Park vojaške zgodovine Pivka, kjer je na ogled muzejska zbirka, sestavljena iz najdragocenejših primerkov težkega orožja (tanki, topovi in oklepna vozila), ki so kot pomembna vojaška in tehnična zapuščina različnih vojsk ostali v Sloveniji.

Najzanimivejši eksponat je podmornica P-913 Zeta, ki spada med žepne podmornice razreda Una, izdelana v 80-tih letih za floto jugoslovanske vojne mornarice. Namenjene so bile predvsem »polaganju minskih polj in prevozu diverzantov«. Njihova prednost je bil velik doseg brez polnjenja baterij okoli 250 milj (463 km) ob povprečni hitrosti 3 vozle (5,5 km/h), delavna globina potopa pa je dosegala 120 metrov.

Prijetno strokovno izletniško soboto smo sklenili v gostilni Ka-Ra v Pivki, od koder je prelep pogled na Snežnik ter ostala gorovja neokrnjene narave.

Besedilo in foto: Dani Mauko

OZVVS GROSUPLJE Srečanje veteranov vojne za Slovenijo

Tudi letos je, tako kot že nekaj let do sedaj, Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje zadnjo soboto v avgustu organiziralo srečanje vseh veteranov Ljubljanske pokrajine. Uradni del srečanja je potekal na letališču v Šentvidu pri Stični kjer je bil zbor članov ter slovesen zaključek srečanja.

Kljub hudi vročini se je že opoldan na letališču zbralo kar precejšnje število članov združenja, njihovih družinskih članov in prijateljev. Najprej so se podali na ogled samostana v Stični nato pa še na pohod na bližnje Gradišče nad Stično od koder so po idilični dolenski pokrajini skozi Velike in Male Češnjice nadaljevali pot do izhodiščne točke na letališču v Šentvidu pri Stični. Uradni del druženja se je zaključil s svečanim postrojem praporov, ki so jih nosili praporščaki vseh Območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo Ljubljanske pokrajine in Policijskega veteranskega združenja Sever ter svečanim pozdravnim nagovorom. Predsednik Območnega združenja ZVVS Grosuplje Boris Peterka je predal priznanja zaslužnim članom združenja ter v zaključnem nagovoru izrazil željo, da se mačehovski odnos države do tistih, ki so

prispevali neprecenljiv delež k osamosvojitvi Slovenije ne bi nadaljeval ali celo stopnjeval. Po koncu slovesnosti se je večina udeležencev srečanja zadržala na prireditvenem prostoru, kjer se je nadaljevala tradicionalna prireditev radia Zeleni val ter se zabavala pozno v noč.

Franci Zorko

OZVVS KAMNIK Kamniški veterani v Ormožu

OZVVS Kamnik je konec septembra organizirala strokovno ekskurzijo v Ormož, kjer smo se srečali s člani tamkajšnjega združenja. Namen vsakoletnih jesenskih strokovnih ekskurzij je obisk krajev, kjer so v letih 1990 in 1991 potekali za prihodnost Slovenije pomembni dogodki, ki so omogočili, da danes živimo v neodvisni, samostojni državi.

Občina Ormož je del Prekije, pokrajine med Muro in Dravo, in leži med slovensko-hrvaško mejo ter Gornjo Radgono in Ptujem.

Pravijo, da se Ormož postavlja s tremi izrednimi dobrinami: z vinom, neokrnjeno pokrajino in ljudmi. V to smo se pričeli tudi udeleženci strokovne ekskurzije.

Zaradi svoje lege je bil Ormož v osamosvojitveni vojni med prvimi na udaru oboroženih sil JLA. V vojašnicah, nedaleč od slovensko-hrvaške meje, Čakovcu in Varaždinu so bile močne enote, predvsem tankovske enote v Varaždinu so predstavljale neposredno nevarnost za prodor na slovensko ozemlje, kar se je v sami vojni tudi izkazalo.

Naši gostitelji so nas seznanili z dogodki na njihovi železniški postaji in mostu, ki vodi na Hrvaško, kjer so se enote TO spopadle z oklepno enoto JLA iz Varaždina, in dogodki v središču mesta, kjer je bila barikada, ki jo oklepna enota JLA ni uspela prebiti. V samem središču mesta smo si ogledali tudi spominsko obeležje, posvečeno bojem v Ormožu, in njihov veteranski klub, kjer imajo stalno razstavo, posvečeno osamosvojitveni vojni za Slovenijo.

Na dan našega obiska je bilo tudi odprtje razstave vojaških uniform, čelad in pokrival, ki so jih v preteklosti – v raznih vojnah in vojskah – nosili prebivalci ormoške občine.

Po ogledu vinske kleti, ki sodi med največje v Evropi, nas je pot vodila v vinorodno središče Ormoža – Kog. V vasi Gomila

pri Kogu smo si ogledali spominsko obeležje, posvečeno dogodkom, v katerih je JLA izgubila dva tanka in oklepni transporter. Enote JLA so pri umiku iz zasede zažgale devet objektov, tako stanovanjskih kot gospodarskih. Ob vrnitvi smo se ustavili še v Miklavžu pri Ormožu, njihova gasilska enota je še v času umika oklepne enote iz Gomile gasila in reševala zažgane objekte, in v Središču ob Dravi, kjer enotam TO in milice ni uspelo zadržati oklepne enote iz Varaždina in je le-tej uspel preboj do Ormoža, kjer je bila zaustavljena.

Pred odhodom proti Kamniku smo se zadržali še s prijatelji iz Ormoža in uživali v njihovih treh dobrinah: ljudeh, vinu in neokrnjeni naravi.

ZC

OZVVS KOČEVJE Pohod na Snežnik

OZVVS Kočevje je v sodelovanju s Planinskim društvom Kočevje sredi septembra organizirala že 20. tradicionalni pohod na Goteniški Snežnik v počastitev spomina na prvi postroj pripadnikov kasnejše 1. specialne brigade MORiS decembra 1990 in začetkov vojske nove slovenske države.

Kljub deževnem jutru so se v Spominskem parku MSNZ v Kočevski Reki zbrali pohodniki iz OZVVS Bela Krajina, Grosuplje, Vrhnika-Borovnica, Gornje Posočje, Lovrenc na Pohorju, Lenart, Ruše, člani Planinskega društva Kočevje in krajanje Kočevske Reke. Vse prisotne je najprej pozdravil predsednik OZVVS Kočevje Anton Vovko.

Vztrajnost in pogum vseh pohodnikov sta pregnala tudi deževne kaplje in meglo, tako da se je naredil lep sončen dan in druženje pohodnikov se je ob zvokih ansambla nadaljevalo v pozno popoldne. Najpogumnejši so se tudi zavrteli in ob klepetu obljubili, da se naslednje leto zopet srečajo.

Da je potekalo vse tako, kot je treba, se zahvaljujem za pomoč podjetju Uskok d.d., Zavodu za gozdove Snežnik, gasilskemu društvu Fara, Specialni enoti Škrilj, Veterinarski enoti SV Primoži in ekipi, ki je vse potrebno pripravila.

Anton Vovko

OZVVS KRANJ

Spominska svečanost v spomin dogodkov iz osamosvajanja

V juniju 1991 so se zgodili prvi »granatni« strelji s strani takratne JLA na mejni objekt (milica-carina), to je bil v tistem času prvi primer, da so bili granatni izstrelki izstreljeni na avstrijsko teritorialno ozemlje sosednje države; granitirano pa je bilo tudi slovensko mejno poslopje na tem mejnem pasu »Jezerski vrh«, na skoraj 1500 m n. v. Na prisrčni iskreni domoljubni spominski slovesnosti je imel nagovor jezerski župan Jure Markič in Damjan Renko, »miličnik«, takratni neposredni udeleženec in soočenelec izjemno težkih situacij in napetosti med JLA, TO, in milico. To streljanje JLA v sosednjo državo je izjemno »prebudilo« evropske države in opomnilo na resnost dogajanj v takratni še junijski Jugoslaviji. Letošnji organizatorji te slovesnosti so bili združenje »Sever«, občina Jezersko, Lovska družina Jezersko. Kot vedno pa je bilo aktivno pri pripravah tudi OZVVS KRANJ iz Kranja in ostalih območij Gorenjske. V kulturnem programu pa so sodelovali ženski pevski zbor in harmonikarji iz Jezerskega. Tudi vsi prapori so bili zaželeni in prisotni. Veteranov ZVVS in SEVER, pa tudi domačinov, je bilo na slovesnosti skoraj sto. Sporočilo pa je bilo, da je zadnji čas, da se s popolno enotnostjo, iskrenostjo in spoštovanjem med različnostmi ustvari kar najbolj enotna in ustvarjalna država Slovenija, ki bo le tako zmožna prebroditi težave ekonomsko- socialnih svetovnih in slovenskih kriz in kar najhitreje opraviti vse bolj prisotne notranje razprtije in sovražnosti. Zanesljivo pa bi pri tem nekaj gorske svežine z Jezerskega vrha vsem koristilo, da bi začela v nas prijazno zblíževati in utrjevati tudi v vojnih časih pridobljene vrednote in prijateljstvo.

Ekar Franci ZVVS Kranj

Zg. Jezersko, »mejni prehod« Jezerski vrh, 23. junij 2012

OZVVS LITIJA - ŠMARTNO

Bili na letališču, pa nismo poleteli

V soboto, dne 29. 9. 2012, smo člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija-Šmartno, bilo nas je 100, raziskovali Posavje.

Bila je večletna želja, ogledati si vojaško letališče Cerklje ob Krki, in ta se nam je izpolnila letos. Zelo lepo smo bili sprejeti in z »odprtimi usti in očmi« poslušali in gledali helikopterje, letala ter drugo opremo te enote slovenske vojske.

Člani društva smo imeli veliko vprašanj in na njih dobili ustrezne odgovore. Bili smo navdušeni in ponosni nad njihovim delovanjem tako v mednarodnem merilu kot tudi ob naravnih nesrečah in reševanju v gorah.

Na Bizeljskem je nenavaden peščen svet, tako poseben in še neodkrit. Narava je bila v teh krajih radodarna. Spretni domačini pa so prepoznali njeno velikodušnost in vzeli, kar jim je ponudila. Ljudje so v kremenčev pesek kopali in si uredili »repnice«, ki so stare več kot 200 let. Največjo smo obiskali tudi mi in imeli degustacijo vin ob kruhu in siru.

V gradu Brežice, ki je eden od simbolov mesta, smo si ogledali Posavski muzej Brežice. Zanimive razstave od prazgodovinskega obdobja prek kmečkih uporov vse do današnjih dni. Etnološka zbirka nas popelje v čas naših babic, oko pa se nam spočije na Stiplovske umetninah in za konec nas z vso baročno lepoto, mehko in drznostjo presune Viteška dvorana.

Res je lepa in bogata naša domovina Slovenija. V svojih nedrih skriva prečudovite naravne, kulturne in zgodovinske posebnosti. Le da jih mi še vedno premalo cenimo in poznamo.

Karlo Lemut

OZVVS MURSKA SOBOTA

Veteransko srečanje z medobčinskim tekmovanjem

Zadnjo avgustovsko soboto smo pripravili že 10. tradicionalno druženje OZVVS Murska Sobota, tako imenovani veteranski »piknik« z medobčinskim tekmovanjem v raznih športnih disciplinah. Letos je bilo srečanje v občini Beltinci, udeležilo se ga je več kot 100 članov – veteranov naše organizacije. Piknika se je udeležil tudi župan občine Beltinci Matej Gomboši. Obiskali so nas tudi kolegi – veterani BEOSZ Mađarske, iz mesta Szekesfehervara.

To je bila tudi priložnost za obveščanje članstva o poteku aktivnosti na ZVVS in glede izgube določenih pravic veteranov. V tekmovalnem delu so si ekipe izborile naslednja me-

sta: 1. mesto Beltinci, 2. mesto ekipa predsednikov in 3. mesto Puconci. Priznanja pa so prejele naslednje ekipe (po vrstnem redu): Rogašovci II., Murska Sobota I in Rogašovci I. Najboljši posamezniki, ki so si prislužili plakete: met bombe: Viljem KOVAČ – Puconci; pikado: Anton ŠAJT – Murska Sobota; streljanje z zračno puško: Marijan BRAZ – Beltinci; met na koš: Friderik MARIČ – Rogašovci. Vsem tekmovalcem za dosežena mesta čestitamo!

Ob prijetni glasbi, druženju in kramljanju ter obujanju spominov na pretekle dogodke je srečanje trajalo pozno v noč. Vsem, ki so kakor koli prispevali, da smo srečanje uspešno izvedli, se zahvaljujemo.

Valter Baldaš

Veteranska ekskurzija na Koroško

Veterani OZVVS Murske Sobote smo se zgodaj zjutraj odpravili na pot v smeri Dravograda, kjer nas je pričakal tudi predsednik OZVVS Dravograd Herman Jeseničnik in nas pozdravil. Prav tako nas je pričakal tudi vodič Gino Pavel Krauberger in nas krajšem nagovoru odpeljal na predvideni program našega ogleda. Najprej dvorca Bukovje, potem je sledil ogled spomenika Franju Malgaju, ogled spominskega parka svobode in miru na Poljanah, zatem ogled Libuškega polja pri Pliberku. Sledil je ogled hrvaškega pomnika pri Pliberku, kjer smo udeleženci imeli srečo in naključno srečali tudi preživelega udeleženca pliberških dogodkov – pokola po

drugi svetovni vojni in predsednika hrvaškega pliberškega društva društva, pa ogled izvira Sv. Eme in Rozalije. Res gre zahvala vodiču, saj nam ni podajal informacij in razlag samo na določenih točkah ogleda, pač pa nam je tudi med vožnjo z avtobusom podajal sprotne informacije o samih krajih in dogodkih, ki so se dogajali na tem območju v daljni in bližnji preteklosti. Udeleženci ekskurzije smo pridobili ogromno novih podatkov in bili seznanjeni tudi z aktualnimi dogajanj. V lepem vremenu smo se veterani veselo, polni novih spoznanj v večernih urah srečno vrnili v Mursko Soboto.

Ob dnevu državnosti tri proslave in v spomin veteranom dve obeležji

Dan državnosti, ki ga Slovenci praznujemo 25. junija so na osnovni šoli Fokovci obeležili s kulturnim programom kjer so se učenci osnovne šole predstavili s pevskim zborom in recitacijsko skupino. Nastopili so tudi učenci glasbene šole Murska Sobota.

Slavnostna govornika na proslavi sta bila predsednik prekmurskih veteranov vojne za Slovenijo Valter Baldaš in župan občine Moravske Toplice Alojz Glavač. Po proslavi smo si v telovadnici ogledali razstavo »Dogodki leta 1991«.

Prav tako je bilo ob Ddnevu državnosti odkrito obeležje v Čepincih. Prireditve so se poleg številnih vojnih veteranov udeležili predsednik OZVVS Murska Sobota Valter Baldaš, župan občine Šalovci Iztok Fartek in predstavniki ostalih veteranskih združenj z prapori.

Na prireditvi, pri bivši karavli v Čepincih, kjer se je pred 21 leti bil pomemben boj za mejo, je spregovoril slavnostni govornik Jelko Kacin, trenutno evropski poslanec. Kljub dežju, pa so se 25.06. zbrali številni domoljubi tudi na Petanjcih, kjer so s pohodom počastili dan državnosti in odkritju spominske plošče branilcem samostojnosti 1991. Zatem je sledila slovesnost, na kateri je bil slavnostni govornik generalmajor Alojz Šteiner. Odkritje spominske plošče braniteljem Petanjskega mostu je bilo v ožji sestavi, zaradi slabega vremena, je bila pa zato dvorana na Tišini obarvana s prapori veteranskih in drugih domoljubnih organizacij, udeležili so se je predsedniki društev, domačini in ne nazadnje borci iz 1991.

OZVVS Murska Sobota

OZVVS NOVA GORICA Dnevi pred 21 leti, ko je zadišalo po slovenski vojski ...

Konec marca letos je Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo »Veteran« Nova Gorica s tradicionalno slovesnostjo pri osnovni šoli na Vogrskem počastilo spomin na mobilizacijsko-taktično vajo **Premik – 91**. Vaja, ki se je 22. marca pred 21 leti začela na Vogrskem, je bila v bistvu preizkus sposobnosti opravljanja obrambnih nalog s ciljem izvedbe mobilizacije, preverjanja taktičnega delovanja enot TO ob napadih med premikom in protidiverzantskega boja. Akciji, v kateri so sodelovale enote 2. in 6. pokrajinskega štaba TO in specialna brigada MORiS, je sledil premik v smeri Postojna–Sodražica–Kočevje–Trebnje, končni cilj premika pa je bila Šmarjeta na Dolenjskem. Vaja Premik – 91 je več kot potrdila pripravljenost TO RS, da postane ključni nosilec obrambe prek oboroženih oblik v okviru obrambnega sistema, če bi bile ogrožene svoboda, neodvisnost in ozemelska celovitost Slovenije. Goste, med katerimi so bili tudi poveljnik Učnega centra Slovenske vojske Vipava podpolkovnik Pavel Jereb, poveljnik Centra za jezikovno usposabljanje major Boštjan Močnik in načelnik Generalštaba Slovenske vojske brigadir Dobran Božič, sta pozdravila predsednica Krajevne skupnosti Vogrsko Katarina Valič in župan Aleš Bucik. Župan je v pozdravni besedi še posebej izpostavil, da so prebivalci Vogrskega pred 21 leti pokončno stali v enotah za obrambo domovine Slovenije, ne glede na posledice, ki bi lahko prizadele njih same ali njihove

družine, in spomnil na številna tajna skladišča orožja in streliva na Vogrskem in drugih krajih naše občine, ki jih z veliko ponosa obeležujemo s spominskimi ploščami. Slavnostna beseda je pripadla načelniku Generalštaba Slovenske vojske brigadirju Dobranu Božiču, ki je med drugim izrazil velik ponos na pripadnike Slovenske vojske, ki predano in profesionalno služijo obrambnim ciljem svoje države tako doma kot v tujini. S svojim toplim in sproščenim nastopom pa je v vseh prisotnih pustil vtis sposobnega in predanega načelnika, ki mu lahko brezpogojno zaupamo svoja pričakovanja o varovanju miru tako doma kot pred mejami naše domovine.

Slovesnost so popestrili člani Pihalnega orkestra Vogrsko, ki so zaigrali »Naprej zastava Slave« Simona in Davorina Jenka, in učenci Podružnične osnovne šole Vogrsko, z odličnim nastopom pa navdušili člani Gardne enote Slovenske vojske.

Predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo »Veteran« Nova Gorica je ob koncu podelil naslednja priznanja OZVVS Nova Gorica: spominsko plaketo **Učnemu centru Slovenske vojske Vipava in Osnovni šoli Ivana Roba Šempeter pri Gorici – podružnici Vogrsko**, srebrno plaketo **Alojzu Hvala** in bronasto medaljo **majorju Boštjanu Močniku**.

Vladka Gal

Primorski veterani enotni na Sabotinu

V Parku miru na krvavi gori Sabotinu se je na tradicionalni slovesnosti ob dnevu državnosti zbralo nekaj sto veteranov vojne za Slovenijo in drugih obiskovalcev. Slavnostni govornik je bil general Ladislav Lipič, predsednik ZVVS za Slovenijo, med enajstimi praporščaki pa so bili tudi predstavniki policijskih veteranov, novogoriške borčevske organizacije in artilerijskega društva iz Butria v Italiji.

»Na Primorskem se je kratkotrajna vojna junija 1991 začela dan prej kot drugje v Sloveniji. Tu so bila vrata in okno proti zahodu. K zmagi v vojni so prispevali tako teritorialci in milica kot tudi prebivalci sami. Bila je vojna, ne glede na to, koliko časa je trajala. Takrat smo zmagali. Bile so tudi žrtve, ki se jih spominjamo z globokim spoštovanjem,« je dogajanje pred več kot 20 leti opisal Ladislav Lipič in nadaljeval: »Stojimo pred praporščaki s simboli vseh generacij veteranov. Ne smemo po-

zabiti na krvave boje v prvi svetovni vojni, na Maistrove borce in tigrovice ter na vlogo partizanov, ki so jo odigrali v drugi svetovni vojni.«

Na Sabotinu so primorski veterani enotni proslavili dan državnosti. (Foto: Jani Alič)

Tudi drugi govorniki so poudarjali, da bomo iz nje izšli le, če bomo enotni, tako kot smo bili v času osamosvajanja.

Pester kulturni program so končali, kot se na Primorskem spodobi, s himno Vstajenje Primorske. In zapeli so jo prav vsi, levi in desni. Tako kot so se verujoči in neverujoči udeležili maše za domovino pri obnovljenih ostankih cerkvice svetega Valentina na vrhu Sabotina, kjer so veterani vojne za Slovenijo na praznični dan dvignili slovensko zastavo.

Jani Alič

Uspel načrtovani dvodnevni strokovni izlet

Na podlagi letnega načrta dela OZVVS »VETERAN« NOVA GORICA smo izvedli strokovno-zgodovinski in domoljubni izlet. Krenili smo 20. julija, dobro opremljeni z domačimi dobrotami, ki so jih prispevali posamezni udeleženci in udeleženke izleta. Izlet bi lahko trajal tudi tri dni, program izleta nam je pomagal pripraviti vojaški kaplan Pregelj, ki nam je pripravil presenečenje in na samem vsem poklonil lično izdelano brošuro z vsemi potrebnimi podatki o vsem, kar smo načrtovali obiskati in si ogledati v teh dveh dneh.

Prvi postanek je bil ogled rudnika svinca v Mežici, kjer smo se oblekli v zaščitno opremo in se opremili z rudarskimi svetilkami ter se podali z rudarskim vlakcem 3,5 km ter še 1,5 km peš po rovih v nedrju Pece in Uršlje gore. Predstavitve rudnika je bila res vzgleda in strokovna. Ko to vidiš, se lahko samo vprašaš, ali je človek res vse to prevrtal: ogromne dvorane, desetine kilometrov izkopanih rogov. Le eno pomanjkljivost smo ugotovili – kralj Matjaž se ni prikazal.

Sledil je premik na Holmec. Tu sta nas sprejela predsednik PO ZVVS Koroške Vilijem Donau, predsednik OZVVS Dravograd Herman Jeseničnik in predsednik OZVVS Mežiška dolina Maksimiljan Gorenšek, ki nam je kot takratni neposredno poveljujoči na samem mestu bojne akcije opisal potek, dosežke in posledice napada za osvoboditev mejnega prehoda Holmec v vojni za samostojno Slovenijo 1991. Z besedo nam je predstavil takratne dogodke in okrcal vse tiste, ki želijo takratne dejanske dogodke spremeniti. Tako tu na Holmcu kot tudi marsikje po Sloveniji.

Sledil je ogled stare koroške hribovske turistične vasice Šentanel, od koder smo nadaljevali pot v Avstrijo na Gosposvetsko polje, ki je že več kot 2000 let prometno in naselbinsko središče Koroške. Cilj poti je bil vojvodski prestol in naselje Gospa Sveta z istoimensko cerkvijo. Za obisk vojvodskega prestola smo se posebej pripravili z nekaj uniformiranimi veterani, praporom, trobentačem in še posebej smo bili veseli prisotnosti dveh predstavnikov Slovenske vojske, brigadirja Bojana Pograjca in vojaškega kaplana Milana Preglja. Po našem vedenju in videnju je bil naš prapor prvi veteranski prapor, s katerim smo počastili spomin na karantanske vojvode. Po razlagi kaplana Preglja o zgodovinskem pomenu in načinu ustoličevanja na tem pomembnem kraju za slovenski narod smo ob spremljavi trobentača kar uglašeno zapeli slovensko himno. Naš predsednik Lisjak pa je nadaljeval z razmišljanjem, da so slovenski knezi ob ustoličenju dobili poseben pas, ki je pomenil status slovenskega kneza, naši župani pa si danes okrog vratu obešajo verige. Bi ne bilo lepše, če bi izoblikovali podoben pas iz trobojnice z ustrežno sponko, ki bi ga župani nosili ob svečanih priložnostih, kar bi poudarjalo položaj, izvirnost, tradicijo in rojstvo demokracije, ki se ni rodila v ZDA, pač pa že v Karantaniji, in tvorci tega smo bili Slovenci? Od tu smo se odpravili v Tinjan, kjer smo se v lepo urejenem Katoliškem domu prosvete Solidalitas udobno namestili, povečerali in v klubskem prostoru pozno v noč razglabljali o doživetem dnevu.

Po zajtrku smo se odpravili proti končnemu cilju, vasici Turracherhone na 1763 m, kjer smo se udeležili načrtovanega tradicionalnega srečanja z avstrijskim in italijanskim artilerijskim društvom. Po maši v treh jezikih, ki jo tradicionalno opravijo v tamkajšnji cerkvici, smo druženje nadaljevali pod šotorom ob prijetnem sprejemu, dobri hrani, pivu in ob zvoških narodno-zabavnega ansambla in našega uglašene petja slovenskih pesmi. Tudi tokrat smo bili zadovoljni z vsem, kar smo videli in doživeli, proti večeru pa smo se odpravili proti naši preljubi domovini. Da, seveda nas je pot nazaj vodila po italijanskem ozemlju, ki pa je nekoč bilo naše.

Jug

www.obramba.com
www.naprostem.com

Obnova obeležja osamosvojitvene vojne

OZVVS Veteran Nova Gorica – Sekcija Šempeter-Vrtojba je obnovila obeležje osamosvojitvene vojne za Slovenijo, postavljeno v letu 2007. Že kmalu po postavitvi se je namreč pokazalo kar nekaj pomanjkljivosti na napisnih ploščah, pa tudi na betonu tetraedra. Z luščenjem laka je prišlo do oksidacije materiala, kar je povzročilo potemnitev napisov. Na začetku obnove se je pojavil problem pridobitve izvajalca za sanacijo napisnih plošč, saj gre za specifično delo. V mesecu juniju 2012 smo pridobili kakovostnega in strokovnega izvajalca. Med začasno odstranitvijo napisnih plošč smo formirali delovno skupino v sestavi: Janko Lutman, Dušan Bremec, Božidar Semolič, Darjo Cotič, Roman Lukan in Slavko Pipan, ki je obeležje ročno obrusila in na novo pobarvala z zaščitno barvo. Dela so bila zaključena sredi avgusta 2012. Kljub hudi poletni vročini smo torej veterani dokazali, da skupaj zmoremo.

Sedaj načrtujemo ob obeležju postaviti osemmetrski drog, da bomo ob državnih praznikih nanj izobešali slovensko zastavo.

Janko Lutman

OZVVS SLOVENSKE KONJICE V Vitanju odkrili spominsko ploščo

Zadnjo junijsko nedeljo so v sodelovanju z občino Vitanje, OZVVS Slovenske Konjice in Policijsko veteranskim društvom SEVER Celje – odbor Slovenske Konjice, Vitanje, Zreče odkrili spominsko ploščo v čast žrtev vojne za Slovenijo 1991. Zbrane goste, veterane in občane je na vitanjskem pokopališču, kjer se je dogodek odvijal, najprej pozdravil vitanjski župan Slavko Vetrih. Sledila sta mu predsednika obeh veteranskih organizacij Ivan Pavlič in Jože Laščak. Svečani govornik ob tem dogodku pa je bil evropski poslanec Lojze Peterle. Vsi so bili mnenja, da je prav, da se s takimi dejanji spomnimo vseh tistih, ki so bili pripravljani darovati svoja življenja za svojo državo in svobodo vseh, ki v njej prebivajo. Prireditev je povezoval Blaž Šef, kulturni program pa so pripravili učenci Osnovne šole Vitanje.

J. Gumzej

Na »pušelšanku« v Avstriji

V soboto, 22. Septembra, se je skupina članov Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Konjice odpravila na vsakoletni piknik na Pohorje. Ravno to soboto je poletje prešlo v jesen in ob tem dogodku se je predsednik Ivan Pavlič pošalil, da si veterani znajo izbrati čas za piknik: imajo ga poleti in jeseni, plačajo pa samo enkrat. V resnici pa je bilo to zelo lepo veteransko druženje, ki se je začelo zjutraj z zajtrkom na Andrejevem domu na Pohorju. Tam jih je pričakal Pohorski Franček, ki konjiške veterane že nekaj let vodi na izlete v okolici Pohorja in tudi v Avstrijo. Tokrat so se skupaj odločili za Avstrijo, da je bilo videti bolj »bahačasto«. Odpeljali so se na avstrijsko južnoštajersko vinsko cesto in se spopadli

s pravkar pridelanim moštom, pečenim kostanjem in še čim. Med drugim so si ogledali tudi mini živalski vrt z medvedi in jih hranili s korenčkom. Ustavili so se na enem izmed »pušelšankov«, ki jih je bilo tisti dan ogromno, ter poizkusili dobrote iz rok avstrijskih pridelovalcev. Ti znajo dobro tržiti in marsikateri veteran je dobil idejo o prodaji mošta. Eden izmed njih je dejal: »Drugo leto bom v Žluderžniku postavil stojnico z moštom in če ne bo strank, ga bom pa sam spil.« Kasneje so veterani še malo planinarili in se povzpeli na Križ ter obiskali planinsko kočjo. Povzpeli so se tudi na 30-metrski razgledni stolp ter obiskali bio kmetijo in nakupili zdrave proizvode. V popoldanskih urah so se preko Duha na Ostrem vrhu vrnili na Pohorje in se mastili z jedmi na žaru ter se preizkusili v družabnih igrah.

J. Gumzej

Konjiški veterani na izlet v Avstrijo

V mesecu juliju so se člani in podporniki Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Konjice odpravili na dvodnevni izlet v Avstrijo. Najprej so si ogledali dolino Malte in se naslednji dan povzpeli po visokogorski cesti do razgledišča, od koder se vidi Grossglockner.

Po besedah predsednika konjiških veteranov Ivana Pavliča so si prvi dan ogledali Porschejev muzej v Gmundu. To je zanimalo tiste, ki imajo v krvi bencin in hitre avtomobile. Pot so nadaljevali po slikoviti dolini slapov reke Malte, vse do najvišje ležečega vodnega jezua v Avstriji, ki se imenuje jez Kolnbren. Po vodenem ogledu notranjosti jezua in ogledu mineralov so se odpeljali v Kaprun na prenočitev.

Naslednji dan so izlet nadaljevali s krožno vožnjo okoli jezera Zeller See in se po grossglocknerski gorski cesti povzpeli do 2505 metrov visokega prelaza Hochtor. Z razgledne ploščadi Kaiser Franc Jozef Hohe so občudovali najvišji vrh Avstrije Grossglockner in pod njim ležeči ledenik Pastirica. Nazaj grede so se ustavili v znameniti vasi Heiligenblut in si ogledali znano cerkev in pokopališče. Pri vrnitvi v domovino so se ustavili ob Vrbskem jezeru, seveda pa niso pozabili na padle veterane v vojni za Slovenijo. Tako so se na nekdanjem mejnem prehodu Holmec, pri spomeniku, poklonili dvema padlima policistoma. Tako so zaključili zelo prijeten in poučen izlet.

(J. G.)

OZVVS RIBNICA

7. veteranski pohod po ribniški dolini

Na povabilo OZVVS Ribnica se je pred Rokodelskim centrom Ribnica zbrala skupina 56 pohodnikov. Poleg domačinov so prišli pohodniki iz Območnih združenj Ruše, Grosuplja, Domžal in Kočevja, s svojo prisotnostjo na pohodu pa je domačine prijetno presenetil Dominik Grmek, praporščak ZVVS.

Pohodnike je najprej s kratkim nagovorom pozdravil predsednik OZVVS Ribnica Peter Levstek, ki jim je zaželel

lep pohod in prijetno počutje na ribniškem koncu. Nato je v skrajšanem prispevku Borut Kozina pohodnike seznanil z izvajanjem blokade vojašnice v Ribnici in napadom na vojašnico 28. 6. 1991 in 02. 7. 1991.

Vodič Rokodelskega centra Ribnica je na kratko opisal nastanek in dejavnost Rokodelskega centra Ribnica in pohodnike povabil na polurni ogled izdelave ribniške suhe robe in ogled muzejske razstave.

Po prigrizku in počitku smo nadaljevali pot, prečkali reko Ribnico po starem mostiču in se mimo nekdanjega mlina in dela Prigorice - Gabrje povzpeli na Hrib, in ob dogovorjenem času smo prispeli pred cerkev sv. Roka na Hribu, kjer nas je pričakal domači župnik, g. Potočnik in nam opisal nastanek cerkve in njen pomen za domačine. Pohodniki smo se potem po strmi poti spustili v središče Dolenje vasi, nadaljevali pot skozi Prigoricco, prečili glavno cesto in nadaljevali začrtano pot proti vasi Otavice, kjer smo imeli krajši postanek pri obori Alojza Andoljška v zaselku Ograda. Ko smo se odpočili in razgovorili ter ogledali divjad, nas je čakala še zadnja etapa do izhodišča.

Pot je vodila skozi Otavice do Hrovače, kjer smo si ogledali Škrabčev skedenj in rojstno hišo slavista Stanislava Škrabca, se slikali za v spomin in nadaljevali pot v Ribnico k domu Lovske družine Ribnica, kjer je bil zaključek.

Borut Kozina

Skupinski posnetek pri Škrabčevem skednju v Hrovači

Foto: Zalar Ludvik

OZVVS ŠOŠTANJ

Odkritje spominske plošče na Smrekovcu

Ob dnevu državnosti se tako rekoč na vsakem koraku in na najrazličnejših ravneh organiziranosti spominjamo številnih dogodkov, ki so kot kamenčki povezali v mozaik vso pot od začetkov osamosvajanja Slovenije do razglasitve njene samostojnosti. K podobi tega mozaika pa so svojevrstno barvitost seveda dodala pogumna dejanja nekaterih naših domoljubov med osamosvojitveno vojno. Čast in slavo sta si nedvomno zaslužila prav pilot Jože Kalan in tehnik-letelec Bogomir Šuštar, ki sta se odzvala klicu domovine in že drugi dan vojne iz JLA prebegnila na stran naše Teritorialne obrambe s helikopterjem gazelle SA 341. Poveljstvo sil Slovenske vojske je leta 2004 sprejelo odločitev, da je 28. junij dan 15. helikopterskega bataljona. Pilot Jože Kalan, župan občine Šoštanj Darko Me-

nih, poveljnik 15. helikopterskega bataljona Slovenske vojske major Branko Rek in predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj Leon Stropnik so v soboto, 30. junija 2012, ob 21. obletnici za pogumna dejanja, povezana s prevzemom, maskiranjem in varovanjem helikopterja gazela, prvega helikopterja Slovenske vojske, svečano odkrili spominsko obeležje na Planinskem domu Smrekovec, ko je bil od 9. na 10. julij 1991 na tem mestu skrit helikopter gazela z oznako TO-001 Velenje, s katerim sta 28. 6. 1991 iz JLA prebegnila na stran Teritorialne obrambe Republike Slovenije pilot Jože Kalan in tehnik-letelec Bogomir Šuštar. Helikopter s posadko na Planinskem domu Smrekovec je varoval 133. vod Teritorialne obrambe Krajevne skupnosti Bele Vode. Svečane otvoritve se je udeležilo preko sto veterank in veteranov Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo in drugih gostov.

OZVVS Šoštanj

Obisk delovne brigade ŠOUM

Ste že kdaj vsaj bežno slišali o študentkah in študentih Mariborske univerze in o njihovih prostovoljnih, dobrodelnih in humanitarnih akcijah ter že tradicionalnih, v sedanjem času žal že skoraj pozabljenih prostovoljnih delovnih brigadah? Verjetno bolj malo ali skoraj nič, sami pa se s tem tudi ne hvallijo, saj jim je nagrada že to, da so lahko koga razveselili ali komu pomagali.

Letos je njihova akcija potekala v Logarski dolini in z veseljem sem jih spet obiskal. Generacije brigadirjk in brigadirjev so se že nekajkrat zamenjale, vedno se pojavljajo novi obrazi, njihova volja pa je ostala enaka.

Kaj imamo veterani vojne za Slovenijo skupnega z njimi? Veliko.

Oni so nas leta 2001 so nas poiskali in nam s pismom, polnem hvaležnosti za vse, kar smo storili leta 1991, ponudili sodelovanje in morebitno pomoč. Samo nekaj dni je minilo in že smo se našli in kmalu je steklo pristno sodelovanje in iz njihove strani tudi pomoč.

Od takrat pomagajo otrokom, padlih v vojni za Slovenijo, tako da dijakom in študentom plačujejo potne stroške do mesta šolanja in nazaj. Skupaj smo začeli z organizirani vsakoletnih miklavževanj in pozneje novoletnih srečanj za otroke in svoje padlih žrtev.

ŠOUM, Orkester Slovenske vojske in ZVVS smo organizirali 5 dobrodelnih koncertov kot skupno pomoč pri odpravljanju posledic neurij na različnih koncih Slovenije.

Enkrat je njihova delovna brigada potekala v Velikih Laščah, kjer so urejali okolico veteranskega doma v Krvavi Peči.

Enako akcijo so ponovili čez dve leti na Koroškem, ko so urejali okolico in poti pri veteranskem domu na Obretanovem na Uršlji gori.

Pomagali so nam pri naši predstavitvi na sejmju Obramba in zaščita v Gornji Radgoni in še bi se kaj našlo.

Od nas so skoraj sramežljivo prejeli spominsko plaketo ZVVS, spominski tetraeder in našo veliko hvaležnost.

Jože Kuzman

Slovesnost ob dnevu državnosti in 21. obletnici osamosvojitvenih dogodkov

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj in Občina Šoštanj sta ob 21. obletnici državnosti in 21. obletnici osamosvojitvenih dogodkov 24. junija 2012 pri spomeniku »Braniteljem slovenske samostojnosti 1991« v Kajuhovem parku v Šoštanju položili venec in se poklonili vsem žrtvam osamosvojitvene vojne za Slovenijo 1991. Slavnostni govornik je bil Darko Menih, župan občine Šoštanj. Program proslave je popestril pihalni orkester Zarja Šoštanj.

Po proslavi so se veterani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj udeležili še osrednje proslave ob dnevu državnosti, ki jo vsako leto pripravi Turistično društvo Skorno pod šotorom na športnem igrišču v Skornem.

OZVVS Šoštanj

Župan občine Šoštanj slavnostni govornik pri obeležju »Braniteljem slovenske samostojnosti 1991« v Kajuhovem parku

Drugi redni letni zbor OZVVS Šoštanj

Predzadnjo junijsko soboto so se člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj v novih prostorih Doma veteranov v Belih Vodah zbrali na drugem rednem letnem občnem zboru.

Z nagovorom članstvu in pozdravom gostom je občni zbor odprl predsednik OZVVS

Šoštanj Leon Stropnik. Oktet Zavodnje je popestril dan s himno in Zdravljico v celoti

ter seveda priljubljeno »O Triglav, moj dom«. V nagovoru je predsednik OZVVS Šoštanj Leon Stropnik obrazložil, zakaj je občni zbor tako pozno, saj je bilo treba počakati, da je novo vodstvo ZVVS pod vodstvom generalmajorja Ladislava Lipiča dalo zeleno luč za polnopravno članstvo v Zvezi veteranov, ter tako preseglo politiko prejšnjega vodstva, ki veteranov Šoštanja ni želelo sprejeti med svoje vrste. Po potrditvi dnevnega reda in konstituiranju organov zbora so sledila poročila. Predsednik Leon Stropnik je predstavil dosežke iz uspešnega dela OZVVS Šoštanj v letu 2011, ki jih ni bilo malo.

Svoja poročila so podali še verifikacijska komisija, predsednik nadzornega odbora, častnega razsodišča in blagajnik. Po kratki razpravi so člani poročila soglasno potrdili. V nadaljevanju so člani sprejeli še obsežni program dela za leto 2012, ki ga je podal predsednik Leon Stropnik.

Župan občine Šoštanj Darko Menih, tudi član Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Šoštanj, jih je toplo pozdravil in jim čestital ob uspehih in dosežkih ter obljubil, da bo po svojih močeh pomagal, kolikor se bo dalo, tudi še naprej. Je ponosen, da je član take organizacije, ki dosega tako lepe uspehe. Pozitivno je bil presenečen nad zbirko in razstavo eksponatov iz osamosvojitvene vojne. Orisal je trenutno situacijo v občini in se dotaknil tudi aktualne problematike TEŠ 6. Na koncu jim je zaželel dobro voljo in elan na poti naprej, zdaj ko so končno dosegli, da bodo tudi uradno sprejeti v Zvezo veteranov vojne za Slovenijo.

OZVVS Šoštanj

OZVVS RUŠE

OZVVS Ruše v prvih mesecih tega leta

Člani OZVVS Ruše smo dokaj aktivni na različnih področjih delovanja. Januarja tega leta smo se udeležili pohoda in spominske slovesnosti na poslednjem bojišču Pohorskega bataljona na Treh žebeljih pri Osankarici in smučanja na Golteh, februarja smo hodili po poti spominov in prijateljstva od Radovljice do Vrbe, aprila smo bili na pohodu, ki ga organizirajo ormoški veterani, maja pa na športnem srečanju v Lenartu.

Letni zbor smo skrbno pripravili 9. marca v prostorih Centra za mlade Ruše. Po uvodnem kučturnem programu je ves čas zbora in druženja po njem na platnu potekala video predstavitev naših aktivnosti zadnjega leta.

Predsednik je pozdravil predstavnike društev iz domačega kraja, s katerimi že tradicionalno dobro sodelujemo, predstavnike sosednjih veteranskih društev in predstavnike prijateljskih OZVVS. Po uradnem delu letnega zbora so nam gostje naklonili veliko prijaznih besed pohvale za opravljeno delo.

V maju smo bili povabljeni na predstavitev našega združenja v okviru dneva odprtih vrat Vojašnice generala Maistra v Mariboru. Povabilo smo sprejeli kot priznanje in možnost promocije našega združenja, zato smo se nanj odzvali naklonjeno in z veliko mero odgovornosti. Na zadnjo soboto v mesecu maju naše združenje organizira že tradicionalni pohod, ki se odvija izmenoma v občinah Ruše, Selnica ob Dravi in Lovrenc na Pohorju, saj naše združenje zajema člane teh treh občin.

Tako so naše misli že usmerjene v prihodnost, k novim nalogam in doživetjem. To leto načrtujemo še pohode pri prijateljskih OZVVS v Lenartu, Kočevju, Ribnici in Domžalah. Zvesti, pogosto tudi uspešni, smo kot tekmovalci na veteranskih športnih igrah, ribiških in orientacijskih tekmovanjih, ruški rancariji na Dravi in še kje. Veselimo se že letošnjega dvodnevne strokovno-poučnega izleta in zagotovo bo prijetno tudi naše jesensko družabno srečanje s plesom.

Dragica Jurše

Prijateljska pomoč med veterani

Pogosto slišimo, da je med ljudmi vse manj razumevanja, pripadnosti, naklonjenosti, bližine, solidarnosti. Vse manj prijateljstva ... Zato je toliko lepše slišati, da povsem in prav povsod to le ne velja. O tem priča že druga prijateljska akcija posameznikov veteranov OZVVS Ruše, članov občinskega odbora Lovrenc na Pohorju, ki so se odločili, da bodo članu Antonu Urbasu pomagali pri sezonskem delu na kmetiji, ker je bil poškodovan in ima težave pri hoji. Družina bi brez te pomoči delo v pravem času le s težavo opravila. V dveh popoldnevih so pokosili travnike, pospravili seno in oskrbeli nekaj polja in tako njegovi družini veliko pomagali. Marjan Kovačec, Marjan in Stanko Grušovnik, Dominik Vrenčur, Ivan Jodl, Smiljan Papotnik, Janez Pušnik in Vili Pisnik so s tem dejanjem tudi vsem nam pokazali, da je opaziti tisko in nesebično priskočiti na pomoč v pravem trenutku izjemno dejanje, ki poleg praktične vrednosti nosi tudi izjemno človeško noto.

Lepo bi bilo, če bi ljudje znali znova iskati poti – vezi med seboj, si stopiti naproti, opaziti stiske, osamljenost, izključenost ... Primer ruških veteranov kaže, da je to mogoče, če smo le pripravljeni odpreti srce in žrtvovati nekaj svojega časa.

Dragica Jurše

OZVVS TREBNJE

Spominska slovesnost ob 21. obletnici samostojnosti na Medvedjeku

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Trebnje je ob dnevu državnosti in prazniku Občine Trebnje organiziralo tradicionalno spominsko slovesnost, s katero smo se spomnili vojaškega spopada na Medvedjeku leta 1991 in hkrati obeležili 21. obletnico samostojnosti Slovenije. Na dobro obiskani prireditvi so bili poleg družine padlega na Medvedjeku Franca Uršiča pri spominskem obeležju prisotni tudi številni veterani OZVVS Dolenjska, Bela Krajina, Kočevje, Šmartno-Litija, PVD »Sever« Dolenjske in Bele Krajine in ZB za vrednote NOB Trebnje.

V spomin na padle žrtve vojaškega spopada sta ob častnem pozdravu gardistov Enote za protokol SV delegaciji veteranov OZVVS Trebnje in Občine Trebnje z županom položili venec, vsi udeleženci slovesnosti pa smo se žrtvam poklonili z minuto molka.

Prireditve na Medvedjeku so se udeležili tudi generalpodpolkovnik Albin Gutman, podpredsednik ZVVS brigadir Marjan Grabnar in predsednik ZVVS generalmajor Ladislav Lipič, ki je bil hkrati tudi letošnji slavnostni govornik. V govoru se je dotaknil ukinitve statusnih pravic veteranov, ki so nam bile dane z Zakonom o vojnih veteranih. »Takšen odnos do tistih, ki so z orožjem v roki podpirali politične odločitve takratnega vodstva in žrtev vojne za Slovenijo je nekorekten, neetičen in kot takšen zanika prispevek vseh veteranov v osamosvojitveni vojni,« je še dodal predsednik ZVVS Ladislav Lipič.

V kulturnem delu programa so poleg Občinskega pihalnega orkestra Trebnje sodelovali tudi učenci Glasbene šole Trebnje, recitatorji in Mladinski pevski zbor OŠ Veliki Gaber, ki je nastopil ob glasbeni spremljavi mentorjev.

Ob koncu slovesnosti smo člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Trebnje poskrbeli za pogostitev vseh udeležencev z vojaškim pasuljem in napitkom, ti pa so se v prijetni senci šotorov še dolgo zadržali pri druženju in pogovoru z veterani in prisotnimi gosti.

Miro Resnik

Predsednik OZVVS Trebnje

OZVVS ZGORNJA GORENJSKA 15-letnica OZVVS Zgornja Gorenjska

20. junija leta 1997 je bilo v Poljčah ustanovljeno Območno veteransko združenje Zgornja Gorenjska, ki se je tedaj imenovalo Radovljica-Jesenice in je imelo 270 članov. Sedaj je to največje območno združenje na Gorenjskem z več kot 1.200 člani ter bogato kulturno in športno dejavnostjo. To obletnico so v Domu veteranov v Radovljici počastili z otvoritvijo razstave ljubiteljskega slikarja in člana združenja Miroslava Pengala iz Lesc, ki so jo 25. junija dopolnili s slikami in rezbarskimi izdelki Vinka Bogataja, Janija Lipičnika in Iva Zaplotnika.

Na fotografiji Planica, delo Vinka Bogataja, nekdanjega skakalca.

Na Ljubelju in v Radovljici počastili dan državnosti

Drago Rozman in Veteranski pevski zbor

Dan državnosti so na praznični dan počastili tudi veterani na Gorenjskem, v tržiški občini na Ljubelju pri nekdanji mejni stražnici in v Radovljici na Zgornjem Gorenjskem. Na Ljubelju je zbranim spregovoril predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo generalmajor Ladislav Lipič, ki je podelil tudi tri srebrne in dve bronasti plaketi ZVVS, kulturni program pa so pripravili otroci podružnične šole Podljubelj in Pihalni orkester Tržič. Že ob sedmi uri pa se je 68 pohodni-

kov odpravilo na letos že 12. pohod po poteh Teritorialne obrambe, ki so ga zaključili na Ljubelju. Pri Domu veteranov v Radovljici so se ob prazniku zbrali že šestič zapored in se spomnili tudi 15-letnice delovanja Območnega veteranskega združenja Zgornja Gorenjska, v domu pa so na ogled tudi razstava slik Vinka Bogataja, Janija Lipičnika in Miroslava Pengala ter dela rezbarja Ivana Zaplotnika. Zbranim je spregovoril predsednik Pokrajinskega odbora veteranov na Gorenjskem Drago Rozman, kulturni program pa je pripravil Veteranski pevski zbor. Z minuto molka pa so se spomnili tudi vseh padlih v osamosvojitveni vojni in 68 preminulih članov Območnega združenja Zgornja Gorenjska od ustanovitve.

Rina Klinar

Spomin na osamosvojitveno vojno

Od leta 1999 se sredi junija srečujejo veterani osamosvojitvene vojne tudi v občini Kranjska Gora. Leta 2010 so na nekdanjem mejnem prehodu v Ratečah postavili spominsko obeležje, ob katerem so letos 15. junija pripravili tudi svečanost pred letošnjim dnevom državnosti in dnevom slovenske policije. Zbranim so spregovorili župan občine Kranjska Gora Jure Žerjav, podpredsednik Policijskega veteranskega društva Sever Brane Virant, predsednik Občinskega odbora veteranov Tomaž Lavtižar in predsednik OZVVS Zgornja Gorenjska Janez Koselj. Slavnostni govornik je bil Ivan Hočevar, med osamosvojitveno vojno leta 1991 načelnik Uprave za notranje zadeve Kranj in vodja koordinacijske podskupine za Gorenjsko. Zahvalil se je svojim nekdanjim sodelavkam in sodelavcem ter občanom in občankam, ki so jim nesebično stali ob strani in pomagali. Tomaž Lavtižar je stotniku Matjažu Berčonu, pogodbenemu rezervistu Slovenske vojske, izročil častni znak Zveze slovenskih častnikov, udeleženci osamosvojitvene vojne pa so prejeli bojne znake >BRNIK 1991< in >Predor KARAVANKE 1991<. V kulturnem programu je zaigral na harmoniki Nejc Klinar, program pa je povezovala Natalija Korošec.

Na fotografiji podelitev bojnega znaka: od leve Bojan Brun, Janez Koselj, Hubert Rot in Tomaž Lavtižar.

V zadnjem letu so se poslovili od nas

Naše veteransko omizje je veliko; za mizo sedi veliko vitezov. Žal se z odhodom vsakega viteza izprazni en stol. Vsak prazen stol pomeni, da je iz naše sredine za vedno odšel en vitez. Praznega stola ne zasede nihče, ostane prazen v spomin. Vsak, ki je odšel, je opravil svoje poslanstvo, preostali pa ohranjamo spomin in spoštovanje do vseh in za vsakega.

*»Ko troje zaželimo si bližine, gremo tja, v ta mirni kraj tišine,
tam srce se tiho zjoče, saj verjeti noče, da te več med nami ni.
Šeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda troja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi... .
Med nami si!«*

Od našega omizja so se poslovili:

OZVVS Bela krajina

Anton Husič	1971 – 2012
Dušan Rus	1954 – 2012
Stanislav Željko	1934 – 2012
Janez Žlogar Ivan	1943 – 2012

OZVVS Gornja Radgona

Ferdinand Lebar	1945 – 201
Martin Biček	1940 – 2012
Karel Dundek	1948 – 2012
Karel Šarkanj	1971 – 2012
Stanislav Mir	1938 – 2011
Stanislav Preajndl	1956 – 2011
Danilo Švarc	1967 – 2010

OZVVS Gornje Posočje

Alojz Rakušček Boštjanc	1929 – 2011
Franc Gorjan	1936 – 2012
Branko Ivančič	1951 – 2011
Janko Koren	1931 – 2011
Metod Kragelj	1950 – 2012

OZVVS Kočevje

Jožef Pavlovič	1942 – 2012
Marija Silva Bavdek	1945 – 2012

OZVVS Ljutomer

Alojz Šalamun	1958 – 2012
---------------	-------------

OZVVS »VETERAN« Nova Gorica

Mitja Cugelj	1951 – 2011
Anton Vodopivec	1930 – 2011
Franc Perkon	1963 – 2011
Tomaž Marušič	1932 – 2011
Franc Kavčič	1947 – 2011
Albert Jan	1936 – 2011
Bibijana Prebil	1942 – 2011
Aldo Blaškovič	1948 – 2011
Alojz Hvalič	1930 – 2011
Nikolj Prinčič	1932 – 2012
Ivan Erzetič	1940 – 2012
Miran Pavšič	1950 – 2012
Dušan Dominko	1945 – 2012
Adrijan Krašnja	1942 – 2012

OZVVS Ribnica

Ludvik Ambrožič	1952 – 2012
-----------------	-------------

Ohranimo jih v trajnem spominu!

vir: www.slovenskavojska.si

14. maj 1997 – prelomnica v delovanju Slovenske vojske

Ppolk. Marko Prvinšek

V zgodovini Slovenske vojske (SV) je kar nekaj prelomnih dogodkov, ki so odločilno vplivali na njen nadaljnji razvoj. Med njimi je tudi prva napotitev pripadnic in pripadnikov SV na mirovno operacijo v tujino, na mirovno operacijo ALBA v Albaniji.

Operacija ALBA

Pripadniki 10. bataljona za mednarodno sodelovanje so bili napoteni na misijo maja 1997 in končali sodelovanje

julija istega leta. Sodelovalo je 21 pripadnikov v okviru zdravstvene enote ROLE 1. Enota je zdravstveno oskrbovala pripadnike mednarodnih sil na letališču Rinas pri Tirani in begunce.

Ciper

Mirovna operacija UNFICYP

Sile mirovne operacije, ene večjih pod zastavo ZN UNFICYP (United Nations Forces in Cyprus), so na Cipru prisotne že od leta 1964. Naloge sil so

bile: preprečiti ponovno bojevanje, spodbujati zakon in red ter prispevati k vračanju v normalno stanje.

Pripadniki takratnega 10. bataljona za mednarodno sodelovanje SV so z aktivnostmi začeli septembra 1997 in končali junija 2001, v tem času je bilo v vseh kontingentih skupaj napoteni 194 pripadnikov. Slovenski kontingent je opravljal naloge patroljiranja, opazovanja in poročanja ter pri tem nadzoroval opazovalne točke na vzhodnem delu otoka in razmejitveno črto med grškim in turškim delom otoka.

Irak

Operacija zveze Nato NTM-I (Nato Training Mission in Iraq)

Namen organiziranja in vzpostavitve operacije NTM-I je bila pomoč pri urjenju iraških varnostnih sil, in sicer vojakov, policije ter varnostnikov, v Iraku in zunaj njega. Misija je bila vzpostavljena na podlagi resolucije VS OZN št. 1546 iz 8. junija 2004.

Sodelovanje SV v NTM-I je temeljilo na sklepu vlade, na podlagi katerega je bil 24. februarja 2006 v NTM-I napoten prvi kontingent štirih pripadnikov SV, ki so delovali v Centru za usposabljanje in urjenje iraških varnostnih sil v vojaški bazi Ar Rustamiyah v Bagdadu. Pripadniki SV so svoje poslanstvo na podlagi sklepa Vlade RS končali 31. decembra 2008, skupaj pa je bilo v Irak napotenih 20 pripadnikov.

Čad

Operacija EU EUFOR TCHAD/CAR

Varnostni svet OZN je 28. septembra 2007 sprejel resolucijo št. 1778, s katero se je odobrvala vzpostavitev operacije OZN (MINURCAT) v Republiki Čad in Srednjeafriški republiki (krajše Čad/CAR) ter pooblašča EU, da v ti državi za dvanajst mesecev do prihoda sil OZN pošlje sile EU. Cilji oziroma naloge operacije EU so bili podpora aktivnostim Afriške unije (AU), prispevek k vzpostavitvi razmer za hitrejšo napotitev vojaških in policijskih sil ZN za operacijo MINURCAT v Čad, vzpostavitev stabilnih varnostnih razmer na vzhodu Čada in severovzhodu Srednjeafriške republike, podpora delovanja humanitarnih organizacij ter varovanje območja taborišč z begunci v vzhodnem Čadu. SV je od aprila 2008 do aprila 2009 v Čadu sodelovala na podlagi sklepa vlade s kontingenti, ki so skupaj šteli 43 pripadnikov. Naloge slovenskega kontingenta so bile zagotavljanje varnosti na območju odgovornosti sil, izvidovanje, patroliranje in opazovanje, varovanje taborišč z begunci ter zaščita humanitarnih delavcev in njihovih aktivnosti.

Sirija

Vojaška opazovalna misija UNSMIS (United Nations Supervision Mission in Syria)

26. januarja 2011 so v Siriji izbruhnile javne demonstracije, ki so se razvile v državljanski upor. Protestniki so v duhu arabske pomladi zahtevali odstop predsednika države Basharja al-Assada in njegove vlade ter tako želeli končati petdesetletno vladavino stranke Ba'ath. Po izbruhu državljanskega nasilja v Siriji je Varnostni svet OZN 21. aprila 2012 sprejel resolucijo št. 2043 o napotitvi vojaški

opazovalcev na opazovalno misijo UN-SMIS za začetno obdobje 90 dni z nalogo nadziranja prekinitve ognja v državi.

Po sklepu Vlade Republike Slovenije, z dne 17. maja 2012, je Slovenija 24. maja na misijo napotila enega vojaškega opazovalca-častnika Slovenske vojske, ki je bil zadolžen za opazovanje in poročanje o morebitnih kršitvah mirovnega sporazuma in dogovora med Sirijo in OZN.

Mednarodna operacija/misija	Število pripadnikov SV 14. 5. 1997–31. 7. 2012
SFOR – EUFOR – BiH	1522
HQ NATO v BiH	20
OHR – BiH	1
KFOR – Kosovo	4506
UNMIK – Kosovo	2
ISAF – Afganistan	1003
CONCORDIA EU – Makedonija	1
UNFICYP – Ciper	194
ALBA – Albanija	21
AFOR – Albanija	26
UNTSO – Sirija	35
UNSMIS – Sirija	1
NTM I – Irak	20
EUFOR DR Congo – Kongo	2
UNIFIL – Libanon	164
AMIS – Darfur	1
NATO support to Pakistan	2
EUFOR AFRIKA – Čad	43
ATALANTA – Somalija	9
Skupaj	7573

Skupno število napotenih pripadnikov in pripadnic SV na MOM od 14. maja 1997 do 31. julija 2012;
vir: Slovenska vojska

Danes je težišče delovanja SV v MOM na Kosovu in v Afganistanu, njeni pripadniki pa so prisotni še v BiH, Libanonu, Siriji, Somaliji, Srbiji in Makedoniji.

Foto: Cotič Robert

Mednarodna operacija/misija –	št. pripadnikov SV 2. oktober 2012
Afganistan – ISAF, NATO	86
BiH – JOINT ENTERPRISE, NATO	3
Kosovo – KFOR, NATO	306
Makedonija – JOINT ENTERPRISE, NATO	1
Srbija – JOINT ENTERPRISE, NATO	2
Bosna in Hercegovina – ALTHEA, EU	14
Somalija – ATALANTA, EU	1
Libanon – UNIFIL, ZN	14
Sirija – UNTSO, ZN	3
Skupaj	430

Trenutno število pripadnikov in pripadnic Slovenske vojske v mednarodnih operacijah in misijah na dan 2. 10. 2012; vir: www.slovenskavojska.si

vir: www.slovenskavojska.si

Afganistan

Operacija zveze Nato Isaf (International Security Assistance Force)

Mednarodne varnostne sile Isaf so začele delovati v Afganistanu decembra 2001. Mandat operacije opredeljujejo resolucije VS OZN št. 1386, 1413,

1444, 1510, 1563, 1623, 1659, 1707, 1746 in 1776. Poleg tega politično podlago predstavlja tudi odločitev glavnih afganistanskih strani na borskem sestanku 5. decembra 2001 o oblikovanju prehodnih afganistanskih oblasti. Na začetku je bilo poslanstvo Isafove operacije osredotočeno na zagotavljanje varnega okolja v Kabulu in okolici, kar je ustvarilo pogoje za delo afganistanskih oblasti ter mednarodnih, humanitarnih in tudi nevladnih organizacij. Nato je prevzel vodenje sil Isaf 11. avgusta 2003 in je poleg prvotne naloge začel tudi projekte obnove provinc prek provincijskih rekonstrukcijskih skupin, kar je omogočilo postopno širitev območij delovanja na celoten Afganistan.

Glavne naloge :

- izvajanje vojaških delovanj v Afganistanu za pomoč afganistanski vladi pri vzpostavljanju in vzdrževanju varnega okolja s sodelovanjem z afganistansko nacionalno vojsko, da bi omogočili rekonstrukcijo države ter afganistanski vladi nadzor nad državo,
- zaščita lokalnega prebivalstva,
- oblikovanje zmogljivosti afganistanske nacionalne vojske,
- protiuporniško delovanje,
- zagotovitev pogojev za delovanja afganistanske vlade in razvoja države.

SV v Afganistanu sodeluje od marca 2004, ko je bilo v operacijo sestave poveljstva Isafa (ISAF HQ) in večnacionalne brigade v Kabulu napotenih prvih osemnajst pripadnikov. Trenutno SV v Afganistanu zastopa 17. kontingent s 87 pripadniki, v kontingentu so tudi trije civilni funkcionalni strokovnjaki. Do danes je bilo v deželo pod Hindukušem napotenih 1002 pripadnikov SV.

Bosna in Hercegovina

Operacija EU Althea

Po konfliktu v Bosni in Hercegovini (BiH) je mednarodna skupnost na to območje napotila mednarodne sile Nata, ki so opravljale naloge v operaciji Joint Forge. 2. decembra 2004, ko se je Nato odločil, da zaključi misijo Sfor, so bile naloge iz Daytonskega sporazuma razdeljene, in sicer je del nalog prevzela Euforjeva operacija Althea, del obvezno-

Foto: Cotič Robert

sti pa je prevzelo Natovo poveljstvo v Sarajevu. EU je v okviru operacije Althea namestila enako močne vojaške sile, kot so bile Sforjeve (7.000 pripadnikov).

Namen operacije Althea je zagotavljanje vojaške navzočnosti, ki prispeva k varnemu okolju, onemogoča nadaljevanje nasilja in obvladuje preostale možne vidike splošnega mirovnega sporazuma. S tem je omogočeno opravljanje dolžnosti vsem evropskim in mednarodnim udeležencem.

SV sodeluje v operacijah Nata in EU v BiH od leta 1997. Trenutno v operaciji sodeluje s častniki in podčastniki v poveljstvu Euforja, nadalje s pripadniki v nacionalnem podpornem elementu, ki zagotavljajo administrativno in logistično podporo pripadnikom SV. Slovenska vojska v Natovem poveljstvu v Sarajevu sodeluje s častniki in

podčastniki. V BiH je na šestmesečni operaciji 28. slovenski kontingent z 18 pripadniki, do danes je bilo v to državo napotenih 1545 pripadnikov SV.

Kosovo

Operacija zveze Nato Kfor

Zveza Nato je na Kosovu prisotna od leta 1999. S prisotnostjo podpira obsežne mednarodne napore za vzpostavitev miru in stabilnosti na Kosovu. Sile Kfor (Kosovo Force) pod vodstvom Nata so bile prvič razmeščene marca 1999, po 78-dnevni zavezniški zračni operaciji, katere namen je bil zaustaviti razvijajočo se humanitarno katastrofo. Natova operacija je bila izvedena po enoletnih spopadih v pokrajini in neuspešnih naporih mednarodne skupnosti, da bi konflikt zaustavila po diplomatski poti.

SV je svoje pripadnike prvič napotila na Kosovo januarja 2000. Do leta 2007 so slovenske enote delovale v sestavi sil drugih vojsk, februarja 2007 pa je SV prvič v svoji zgodovini na mednarodno operacijo in misijo napotila enoto v velikosti bataljona. Takrat je bataljon prvič prevzel lastno območje odgovornosti in poveljeval pripadnikom tuje vojske, članice zveze Nato. Sočasno je SV na Kosovo napotila še strokovnjake za civilno-vojaško sodelovanje in izvedla več projektov v okviru pomoči lokalnemu prebivalstvu.

Trenutno na Kosovu deluje 25. slovenski kontingent, ki šteje 299 pripadnikov, do danes pa je bilo na Kosovo napotenih 4490 pripadnikov.

Libanon

Mirovna misija OZN UNIFIL (United Nations Interim Forces in Lebanon)

Izrael je zaradi napadov Palestinske osvobodilne organizacije leta 1978 vkorakal v Libanon, da bi uničil palestinska oporišča. VS OZN je z resolucijama št. 425 in 426 marca 1978 dosegel prekinitev spopadov in ustanovitev ter poznejšo napotitev sil UNIFIL v južni Libanon. Prvotni namen je bil nadzor umika izraelskih oboroženih sil iz Libanona in premirja med državama.

Slovenska vlada je 7. septembra 2006 sklenila, da na operacijo UNIFIL napoti 12 pripadnikov SV in s tem prispeva k reševanju razmer v Libanonu. Prvi pripadniki SV so se operacije udeležili decembra 2006. V južnem Libanonu trenutno deluje 14 pripadnikov 12. slovenskega kontingenta, ki skladno z resolucijo VS OZN 1701 izvajajo nadzor celotnega območja odgovornosti. Do danes je bilo v Libanon napotenih 162 pripadnikov SV.

Sirija

Vojaška opazovalna misija UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization)

Misija UNTSO se je začela leta 1948 in je najstarejša misija OZN, ki še poteka. Je edina misija na svetu, ki nima predvidenega konca mandata. Ustanovljena je bila za nadzor premirja v Palestini. Na misiji sodeluje več kot 150 vojaških opazovalcev.

SV sodeluje v operaciji UNTSO od oktobra 1998. Nalogi slovenskih vojaških opazovalcev sta nadzor in ohranitev premirja ter drugih sprejetih dogovorov med sprtima stranema v Izraelu, Siriji in Libanonu. Na misiji sodeluje že 13. slovenski kontingent s tremi pripadniki SV, do danes je bilo na to misijo napotenih 33 pripadnikov SV.

Somalija

Pomorska vojaška operacija »EU NAVFOR Somalia« (operacija Atalanta)

Je prva pomorska operacija EU, ki se izvaja od decembra 2008 dalje in poteka na podlagi resolucij VS OZN. Njene naloge so zaščita plovil, ki v okviru Svetovnega programa za hrano dovajajo človekoljubno pomoč razseljenim osebam v Somaliji, varovanje ladij, ki plujejo vzdolž somalijske obale ter odvratanje, preprečevanje in zatiranje piratstva oz. oboroženega morskega ropanja pred obalami Somalije.

Vlada Slovenije je 9. julija 2009 sprejela sklep, da na pomorsko vojaško operacijo Evropske unije »EU NAVFOR Somalia«, ki se izvaja v mednarodnih vodah ob somalski obali, napoti do tri pripadnike Slovenske vojske z možnostjo rotacij in s tem prispeva k reševanju razmer ob somalijski obali. Prvi pripadnik Slovenske vojske, se je operacije udeležil konec septembra 2009. Trenutno v operaciji sodeluje en pripadnik SV, leta 2011 pa je v operaciji sodeloval tudi mornariški častnik SV v okviru posadke na ladji ZRN. Do danes je v tej operaciji sodelovalo osem pripadnikov.

Srbija

Vojaški urad za povezave (Military Liaison Office – MLO)

V Republiki Srbiji deluje Vojaški urad za povezave (Military Liaison Office – MLO) zveze Nato s sedežem v Beogradu, osnovno poslanstvo urada pa je zagotavljanje povezave s srbskimi vojaškimi organi glede praktičnega izvajanja Sporazuma o tranzitu med zvezo Nato in Srbijo, s katerim se zagotavlja usklajevanje prevoza čez Srbijo na Kosovo za sile Kfor. SV sodeluje v MLO od januarja 2007, Slovenijo trenutno zastopata dva pripadnika.

Makedonija

Natovo poveljstvo v Skopju (NATO HQSk)

Severnoatlantsko zavezništvo je v Makedoniji prisotno od leta 1999 kot posledica krize na Kosovu. Leta 2002 se je oblikovalo Natovo poveljstvo v Skopju (NATO HQSk), ki skrbi za podporo makedonskim oblastem pri reformi varnostnega sektorja in približevanju Makedonije v evro-atlantske integracije ter podporo Natovim misijam na območju Balkana. Glavna naloga poveljstva je podpora Nata Republiki Makedoniji pri preoblikovanju obrambno-varnostnega sektorja in pomoč državi na poti približevanja Zavezništvu.

Maja 2010 je dolžnost poveljnika Natovega poveljstva Skopje prevzel slovenski častnik, kar je bil prvi poveljniški položaj v strukturi zveze Nato za Slovenijo. Trenutno v poveljstvu Nata v Skopju Slovensko vojsko zastopa en pripadnik.

vir: www.slovenskavojska.si

**Predstavljamo vam veterane:
Maksimiljan Gorenšek - Koroška**

Holmec je zmaga TO

Večji del njegove življenjske poti – kariera je vezan na delo v TO. V stalno sestavo je vstopil leta 1976 ko pa končal šolo za rezervne oficirje – letnik 1974/75, ki je bila pravzaprav namenjena kadrom za TO – ŠRO v Šentvidu nad Ljubljano. Bili so prva generacija, od bolj znanih »sošolcev« omenja Albina Gutmana, Marjana Grabnarja, Bora Baldermana in še nekaj drugih, kasneje pomembnih mož v slovenski TO in SV.

Lahko na kratko opišete svojo vojaško pot?

Leta 1974/75, sem obiskoval šolo rezervnih oficirjev pehote (ŠROP) v Šentvidu pri Ljubljani. Čeprav je šola organizacijsko spadala v ŠROP Bileča, se je od nje razlikovala: vojaško strokovni

programje bil prilagojen taktiki delovanja in uporabe teritorialne obrambe; slušatelji smo bili izključno iz Slovenije; po uspešno zaključeni šoli smo bili po vojni organizacijsko formacijski sestavi večinoma razporejeni v enote, poveljstva in štabe slovenske TO.

Po končani šoli sem v Šentvidu, kot poveljnik voda minometov 82mm končal še 7 mesečno obvezno stažiranje. V občinskem štabu za teritorialno obrambo Ravne na Koroškem (OŠTO) sem se zaposlil oktobra 1975 ter opravljal dolžnost »referenta za organizacijsko mobilizacijsko, personalne in operativno učne zadeve«. Izjemno dolg naslov pove, da sem bil preprosto »deklica za vse«, saj smo bili takrat na OŠTO po mirnodobni formaciji zaposleni le trije, poleg mene še poveljnik in skladiščnik.

OŠTO Ravne na Koroškem je imel v enotah in štabih prostorne in manevrske strukture razporejenih okoli 970 pripadnikov.

V stalni sestavi OŠTO Ravne na Koroškem sem bil zaposlen vse do leta 1986. Med tem obdobju sem z odliko končal več vojaško strokovnih usposabljanj v takratnih zavodih JLA med drugim tečaj za poveljnike čet in bataljonov v Sarajevu (1978) ter leta 1982 še tečaj za načelnike pokrajinskih štabov TO na poveljniško štabni šoli maršal TITO v Beogradu. Iskreno rečeno pa smo se veliko naučili tudi od svojih kolegov polkovnikov Vida Jeriča in Milana Koštomaja, podpolkovnika Andreja Jerama in drugih..

TO občine Ravne na Koroškem se je v tem obdobju izjemno razvila ter postala najboljša v RS. To smo dokazali na številnih preverjanjih in to nam je priznala tudi »generalna inšpekcija JNA« (GINA) leta 1982. Zaradi nesporazumov s takratno »oblastno politično – partijsko« strukturo občine Ravne na Koroškem sem leta 1986 zapustil stalno sestavo OŠTO. Po odhodu sem se zaposlil v Palomi Prevalje, v TO pa sem v rezervni sestavi prevzel dolžnost načelnika operativnega odseka v pokrajinskem štabu TO Slovenj Gradec.

Kakšen je bil vaš položaj (čin) pri TO v vojni za Slovenijo?

Moj osebni čin je bil stotnik 1. razreda. Položaj in vlogo TO pa je potrebno razdeliti na dve obdobji: na obdobje zaščite osamosvojitvenih procesov in priprav na oborožen spopad z JLA (od maja 1990 do junija 1991) ter obdobje osamosvojitvene vojne na (od junija do oktobra 1991). V prvo sem se vključil 17. maja 1990, ko je JLA uspela TO Ravne na Koroškem in TO Slovenj Gradec odpeljati del orožja in streliva. Žal sem se vključil prepozno, saj je JLA večji del orožja streliva in opreme že odpeljala. Vprašanje pa je tudi, ali bi sploh lahko kaj storil, saj je bila takratna situacija na Koroškem prav tragikomična. Ukaz za predajo orožja in opreme JA je namreč pripravila takratna stalna sestava PŠTO Koroške, podpisal pa ga je takratni poveljnik PŠTO Koroške. Po predaji orožja je PŠTO Koroške praktično prenehal delovati.

Po majskih dogodkih, me je tedanji poveljnik OŠTO Ravne na Koroškem, major Milan Blagojevič, ponovno zaprosil za sodelovanje v TO Ravne na Koroškem. Povabil me je na tajni sestanek starešin OŠTO pri kmetu Lužniku v Šentanelu. Po razgovoru s poveljnikom OŠTO sem prevzel nalogo načelnika občinskega štaba TO Ravne na Koroškem po vojni formaciji. Ocenili smo situacijo ter sprejeli vrsto ukrepov, s katerimi bi onemogočili delovanje JLA, izboljšali bojno pripravljenost TO Ravne na Koroškem ter se pripravili na oborožen odpor.

S spremembo takratne zvezne zakonodaje, predvsem pa s preimenovanjem »Generalštaba JLA« v »Štab oboroženih sil«, je TO RS izgubila avtonomnost in bila podrejena prej imenovanemu štabu. Edina legitimna oborožena sila v RS je tako postala narodna zaščita, ki je bila slovenska posebnost. Praktično je to pomenilo samo preimenovanje bivšega OŠTO v OŠ NZ (Občinski štab narodne zaščite) in vojnih enot TO v vojne enote narodne zaščite. Vse enote in poveljstva smo kadrovsko »prečistili« predvsem zaradi delovanja t.i. »gibanja za Jugoslavijo«, ki je bilo na Ravnah na Koroškem dokaj močno.

Za načelnika OŠ NZ Ravne na Koroškem je bil (namesto takrat že upokojenega Milana Blagojeviča) konec avgusta 1990, imenovan član stalne sestave OŠTO Ravne na Koroškem Primož Šavc in za svojega sodelavca izbral tudi mene ter me postavil na dolžnost pomočnika načelnika MSNZ za oborožen boj.

To dolžnost sem opravljal od konca avgusta 1990 do 05. oktobra 1990, ko je po sprejemu ustrezne zakonodaje TO RS zopet postala legitimna oborožena sila RS in je MSNZ prešla pod poveljstvo RŠTO. Tako sem po vojni formaciji zopet postal načelnik OŠTO Ravne na Koroškem in ob tem opravljal še dolžnost poveljnika enote za posebne namene TO. Slednje so bile po ukazu RŠTO v OŠTO formirane med 27. in 29. novembrom 1990 z nalogo zavarovanja evidenc nabornikov ter zavarovanja osamosvojitvenih procesov na občinski ravni.

Enoto za posebne namene moči pehotnega voda - sodobno oborožena z lahkim pehotnim orožjem - so sestavljali sami prostovoljci-domoljubi z iz-

rednimi psihofizičnimi sposobnostmi. Formiral sem jo 27. novembra 1990, vsi pripadniki so prejeli osebno oborožitev in 1,5 bojnega kompleta streliva, kar pomeni, da so vse to hranili doma. Poveljstvo enote sem po končanih specialnih urjenjih predal tedanjemu namestniku, poročniku Milanu Ošepu, ki jo je uspešno vodil vse do 07. julija 1991, ko je prešla v sestav 62. Koroškega odreda TO – četne sestave. Nalogo načelnika OŠTO opravljal vse do marca 1991.

Drugo obdobje se je začelo marca 1991, ko je prišlo do reorganizacije TO RS, ki je pomenila ukinitvev OŠTO in PŠTO Koroške ter formiranje enotnega 83. območnega štaba TO Slovenj Gradec (83.Obm ŠTO). Poveljnik 83. Obm ŠTO me je po vojni formaciji postavil za poveljnika Zbirnega centra 83. Obm ŠTO, ki je imel nalogo v primeru vojne prevzeti, usposobiti in razporediti v vojne enote TO, vse starešine in vojake, ki bodo prostovoljno prestopili iz JA v TO ter istočasno po načrtu »Jezero« poskrbeti za vojne ujetnike. Načrtovana lokacija zbirnega centra (ZC) je bila na Partizanskem domu, starešinski kader so sestavljali častniki in podčastniki pehotne učne čete 83. Obm. ŠTO. Center sem formiral 25. junija v Podgorju, nato pa z delom enote za posebne namene zavaroval mobilizacijska zbirališča in izvedbo mobilizacije prve in druge čete 62. koroškega odreda TO.

Potem se je začelo... !

Po neuspehu 1. čete 62. koroškega odreda TO v začetnih spopadih z JA na Holmcu, sem bil v večernih urah 27. junija postavljen za poveljnika bojne skupine TO z nalogo, da v sodelovanju s posebno enoto milice (PEM) organiziram in vodim napad ter uničim enoto JA na Holmcu. Po zmagi na Holmcu sem 28./29. junija 1991 z različnimi ognjenimi skupinami TO (ostrorelci, oddelek minometov 60 mm, oddelek netrajnih topov ...) izvajal ognjene udare in sodeloval pri napadu na oklepno kolono JLA in vojašnico v Bukovju.

Po bojih v Dravogradu sem 29./30. junija prevzel poveljstvo nad bojno skupino TO, ki so jo sestavljali 24. alpsko izvidniški vod TO, 160. protidiverzantski vod TO, vod TO KS Črna na Koroškem ter vod EPN. Z enoto sem nekaj

čez polnoč 30. junija zavzel stražnico Terča, zadnjo na desnem bregu Drave oziroma v Mežiški dolini.

Od 31. junija do 04. julija 1991 sem sodeloval v sestavi 83. Obm ŠTO pri načrtovanju in organizaciji umika oklepne kolone JLA s Koroške. Po porazu JLA na Koroškem sem bil 05. julija 1991 postavljen za poveljnika 62. koroškega odreda TO, ki sem mu v vojni poveljeval do njegove demobilizacije, ta je sledila 12. julija 1991.

V času od 20. do 25. oktobra 1991, ko je iz Luke Koper odhajal trajekt z zadnjimi pripadniki JLA, sem s prvo četo 62. koroškega odreda TO zavaroval državno mejo z RH v rajonu Rogatec – Kostrivnica. Demobiliziran sem bil konec oktobra 1991.

Na kaj ste – kot poveljnik – bili najbolj ponosni?

Menim, da sem bil v tistem obdobju eden izmed najbolj izkušenih častnikov iz vrst TO na koroškem; bil sem dokaj »radikalno usmerjen« in če kaj, so me motila predvsem pogosto sklenjena premirja, ki so vplivala na doseg končnega cilja, predvsem pa na predajo JLA v Dravogradu. Značilnost mojega karakterja je odločnost, preudarnost, skrb za podrejene Ponosen sem, da je bilo moje poveljevanje na načelih »enostarešinstva«, zasnovano na »tovariškem odnosu« med nadrejenim in podrejenim. Tak odnos je podrejenim omogočal, da so prinašali odločitve o uporabi vseh sil in sredstev svoje in dodane enote, hkrati pa jih je zavezal, da so prejeta povelja – ukaze izvršili brez ugovora.

Kaj ste pred vojno pričakovali od samega sebe, kakšne cilje ste imeli – osebno kot poveljnik?

Nič posebnega, najbrž samo to, da bom uspel realizirati načrtovane bojne naloge, ki mi jih je nadrejeni zaupal. Osnovni in edini cilj je bil pravočasno izvesti vse priprave za oborožen odpor oziroma pravočasno dvigniti bojno pripravljenost vojnih enot TO na ustrezno raven.

Koliko orožja ste »nabrali« pred samo vojno in koliko ste ga dejansko imeli možnost uporabiti v spopadu?

Točnega števila se ne spomnim, lahko

pa rečem da je šlo za več kot 1000 kosov orožja in več 100.000 kosov streliva. Od kolektivnega orožja so bili najpomembnejši trocevni 20 mm protiletalski topovi »hispano« z več kot 50.000 granatami vseh vrst ki jih JLA ni uspela odvzeti, oziroma sta ji to onemogočila pripadnika stalne sestave OŠ TO Ravne na Koroškem Primož Šavc in Jakob Jelen.

Koliko je bilo takšnih skladišč oziroma skrivališč, kjer ste skrivali večje število orožja?

V takratni skupni občini Ravne na Koroškem smo imeli 10 tajnih skladišč, od tega večje v Rudniku svinca in cinka v Mežici ter ŽR, kjer smo poleg pehotnega orožja in streliva hranili tudi 6 PLT 20/3mm Hispano, 4 PLT 20/1 Hispano od bivšega PŠ TO in preko 50.000 granat. Ostalih osem skladišč pa smo imeli na okoliških kmetijah, ki ležijo v vznožju Uršlje gore: Lavtar, Okrogelnik, Obretanovo, Kotnik, Trup, Vošank, Poštarski dom, Gostišče Dular... .

Disperzija orožja, streliva in MES na tajne lokacije je bila tajna. Večino prevozov-premikov smo opravljali v nočnem času. Vsako tovorno vozilo je bilo varovano z oboroženim spremstvom pripadnikov MSNZ. Za nemoten transport po glavnih komunikacijah in križiščih so po usmeritvah takratnega komandirja PM Ravne na Koroškem Franca Sereca skrbele policijske patrulje. V večini primerov smo se držali načela: »Noč je naša moč«

Česa vam je najbolj primanjkovalo?

Glede na oborožitev JLA je bila naša oborožitev zelo skromna, glede na takratno bojno pripravljenost in sposobnost enot JLA, ki je bila na zelo nizki stopnji, pa je popolnoma zadostovala. Vse načrtovane cilje smo v Mežiški dolini dosegli v pičlih treh dneh in to z bogatim vojnim plenom iz 7 stražnic JLA in zasedbo državne meje z Avstrijo na desnem bregu Drave s čimer smo omogočili dotok vojaške pomoči z zahoda, oziroma Sloveniji odprli vrata v svet. V tistem obdobju nam je najbolj primanjkovalo sredstev za ognjeno podporo, protioklepni sredstev, sredstev zvez in zaščitnih sredstev za RKBO.

Ampak bili ste udeleženec v zapletu, enem večjih v slovenskih razmerah - Holmcu?»

Holmec se je zgodil 27. junija 1991, tam je prišlo do »krize«. Poveljnik 83. Obm ŠTO major Viktor Jeromel se je odločil, da mi dodeli poveljstvo bojne skupine, ki

je delovala na Holmecu. Vse je šlo na hitro, stvari smo uredili v dobrih štirih urah, kljub temu, da sem poznal sem eno enoto, treh pa ne. Bila pa je to čudna mešanica rodovskih in izvenrodovskih enot. Od izvenrodovskih enot je bila to protidiverzantska četa, pa protidiverzantska voda, od rodovskih pa smo imeli prvo četo Koroškega odreda. Bojno skupino smo pripravili pač glede na oborožitev in sredstva, ki smo jih imeli. Na Holmcu smo morali uničiti posadko JLA in rešiti posadko mejne milice, ki je branila mejni prehod Holmec! Začeli smo ob močnih nalivih dežja ob 5.15, okoli 11.00 pa se ja zadeva končala. Posamezne skupine nasprotnika so se predajale še kasneje. Žal sta pri tem padla dva rezervna miličnika, med teritorialci ni padel ali bil ranjen nihče. Le poškodovan je bil eden, ki mu je počil bobnič, ker je izstrelil deset min iz RM. Pokazala se je dobra izurjenost, Teritorialna obramba takrat rešila 23 življenj mejnih miličnikov in dosegla popolno vojaško zmago nad okrepljeno in sodobno oboroženo posadko JLA.

Ste doživljali kakšne moralne dileme, ko ste morali streljati na »lastne vojake«?

Takrat prav nobenih, saj JLA po Peckerskih dogodkih ni bila več »ljudska«! Z odmikom časa pa se ob spominu na mrtve in ranjene, ne glede na vojskujočo se stran, človek nehote vpraša, ali je storil vse potrebno, da bi bil cilj dosežen s čim manj žrtvami oziroma s čim manj prelite krvi. Na Koroškem je skupno ugasnilo 8 mladih življenj, 32 je bilo hudo ranjenih, da obolelih in poškodovane s trajnimi posledicami sploh ne omenjam.

Ali lahko danes govorite o tem, da je vojna za osamosvojitve Slovenije pomembno vplivala na vaše življenje?

V vsakem primeru, saj danes živim v samostojni sodobni demokratični

Republiki Sloveniji, s čimer se je uresničil stoletni sen Slovencev. Vpliv na moje življenje je izjemno velik, prejem najvišjih vojaških in državnih odlikovanj pa pomeni popolno vojaško – politično in osebno rehabilitacijo. Pomeni pravzaprav tudi to, da sem imel prav že 1986 leta, ko sem se uprl tedanji oblastno politični strukturi in sem moral zaradi svobodoljubnosti zapustiti stalno sestavo TO.

Strah – če kdaj?

Temu ne bi rekel strah, pač pa neka kšna tesnoba ali negotovost s katero se sreča vsak normalen človek. Še posebej ob grožnji, da izgubi življenje, kar vojaški spopad - oborožen boj vsekakor je. Sam sem to negotovost in tesnobo, če hočete tudi strah, znal spremeniti v skrb za doseg cilja, oziroma izvršitev naloge. V primeru, ko tesnoba, negotovost ali strah, prerastejo v paniko, pa pomeni to za starešino, vojaka in enoto neizogibno katastrofo oziroma poraz.

Svoje vojake sem motiviral preprosto, z osebnim zgledom, s sodelovanjem v posameznih bitkah, s taktičnimi postopki, s »humano uporabo« vseh razpoložljivih sil in sredstev. SDal sem jim vedeti, da niso sami in da sem z njimi. S pomanjkanjem motivacije, bolje rečeno s strahom in paniko, sem se srečal v enotah, ki so doživele prvi spopad in »ognjeni krst«, 27. junija 1991 na Holmcu, ko je vod 1/62. koroškega odreda TO, padel v zasedo. Tu je panika zajela najprej poveljnika čete in posledično za tem vso enoto, razen redkih izjem. Stanje sem takoj ob prihodu na poveljniško mesto saniral z odločnimi in brezkompromisnimi ukrepi, lahko rečemo tudi »šok terapijo«, ki je v takšnih razmerah najbolj učinkovita.

In po osamosvojitvi?

Po vojni sem se demobiliziral, šel sem nazaj v Palomo, kjer sem lepo zaslužil, čeprav me je mikalo, da bi ostal v vojski, pa mi nihče ni dal možnosti. Imel sem občutek, da jih bolj skrbi za prestopnike iz JLA – »prestopnike po končani vojni«, da nebo pomote

Potem pa se je zgodilo, da je naša firma propadla čez noč. Ostal sem brez službe, ob prejemu častnega znaka svobode, ki mi ga je podelil takratni

predsednik države, me je polkovnik Mitja Teropšič vprašal, kaj zdaj delam. Ko sem mu povedal, da sem na čakanju, je to sporočili naprej do Albina Gutmana in še naprej, Albin Gutman pa me je vprašal, če bi želel nazaj v vojsko. Seveda sem izrazil željo, da se vrnem in sprejeli so me v 89. območni štab Velenje, kjer sem bil referent za rodove do leta 1998, ko sem postal namestnik poveljnika 383. pehotnega polka ter odšel v Dravograd. Tam sem potem ostal do leta 2009, ko sem odšel v pokoj.«

Po precej letih vas je začela "mučiti" druga zadeva, afera Holmec, ki je dobila tudi mednarodne razsežnosti.«

Z leti, ki minevajo, se odmikajo tudi spomini. Od Holmca je minilo 21 let, žal je pri Slovencih znano to, da bolj ko je zadeva oddaljena, večji heroji postajajo posamezniki. Afera Holmec je zrasla pri nas, na Koroškem, v Policijski upravi Slovenj Gradec. Preprosto, nekdo je v šali podtaknil listek z določeno vsebino, potem pa so nekateri te stvari vzeli v svoje roke, da bi postali pomembni. Sledila je akcija Helsinškega monitorja in predsednice Neva Miklavčič. Imeli smo kar nekaj težav, v ožjem krogu je še nekako šlo in mislili smo, da bo mir. Potem pa Helsinški monitor in v njem je sodeloval celo častnik JLA, ki je bil »med bradatimi četniki« vse do oktobra 1991 in nato prestopil v SV. Menda še danes kuha zamero, ker ni postal general SV. Nato je vsa stvar je dobila mednarodno razsežnost, zato smo v okviru Odbora Holmec 2003 sami sprožili tožbo, od sodišča pa dobili samo odgovor, da Neva Miklavčič ni kriva, je pa res, da se od takrat ne pojavlja nikjer... Kako je bilo to rešeno, ne vem! Rečem pa lahko, da se je Holmec poskušal izkoristi za napredovanje v poklicni karieri, zdaj pa bi ga nekateri radi izkoristili tudi za politiko.

Vendar, tako ne gre!«

Pa to, kar se je dogajalo zatem, na primer Zakon o vojnih veteranih, pa zdaj t.i. Zakon o uravnoteženju javnih financ?

Zakon o veteranih je vseskozi čudna zadeva, zdi se mi zelo slab. Marsikaj je v njem narobe, najprej: veterani bi radi

bili s kar vsi. Spomnim se sestanka pri predsedniku takratne vlade Antonu Ropu - že takrat se je govorilo, da naj bi nam vzeli pravico do dodatnega zdravstvenega zavarovanja in tudi, da nas ne bo sprejel, da mu zadevo

razložimo. Pa nas je, vzel si je celo dve uri, medtem ko danes za nas nima časa niti resorni minister. Ko sem takratnemu predsedniku vlade Ropu zadevo razložil, je vprašal prisotnega Mirana Bogataja, če je to res. Slednji mu je pritrdil. Odgovoril je, da to ne gre, saj so to že pridobljene pravice, ki jih ne bodo jemali.

Sledil je Zakon o spremembah ZVV, ki pa žal ni rešil ničesar, učinkoval je ravno obratno, saj so zapisali, da so do statusa upravičeni tudi člani občinskih štabov civilne zaščite, člani štabov CZ krajevnih skupnosti, ki so neposredno sodelovali z vojnimi enotami TO v bojnih akcijah pa ne. Tako se je zgodilo, da so status VV dobili člani OŠCZ, ki sploh niso bili mobilizirani. Član takratnega občinskega štaba CZ iz Raven na Koroškem mi je začuden povedal, da so ga pozvali k vpisu statusa veterana. Vprašal me je, zakaj ga vabijo, ko ga takrat ni bilo zraven! Tako se je sprejemalo zakonodajo, neživiljenjsko in ljudje, ki smo bili takrat na terenu, ne moremo čisto nič pomagati.

In še o veteranskem dodatku oziroma razliki, ki jo do vrednosti 298 EUR doplača država ter kdo prejema 60 % teritorialni dodatek 298 EUR? Večji del borci, ki smo jih imeli v teritorialnih enotah z orožjem v roki, najrevnejši sloj. Tem ljudem danes ta mizerni dodatek jemljejo, da bi uravnotežili javne finance, »lepo vas prosim!«

Pa klimatsko zdravljenje ravno tako: kdo pa je lahko prišel do tega? Enkrat samkrat sem dal vlogo, da bi videl, kako je s tem. Ni bilo govora, da bi šel, kljub hudi telesni poškodbi, ki sem jo utrpel v prometni nesreči! Poznam primere, ko so veterani z območnega združenja dali vloge za klimatsko zdravljenje, morda jih je dobilo odobritev pet ali šest, nič več! Pravijo, da so nam ga ukinili, ker se podvaja z zdravstvenim, kar ni res, kajti če si ga eno leto dobil, potem ga nisi imel pravice dobiti dve leti ne od zdravstva ne kot veteran. To so bile varovalke!

Mislím, da moramo veterani politikom (levim in desnim) jasno pokazati, kaj smo in da smo tudi močno volilno telo. Le tako bodo naši predstavniki zakonodajne oblasti in politike, ki jim kronično primanjkuje »politične kulture«, razumeli, da smo močni, ter da jim lahko zamajemo udobne stolčke.

Pa ne rabimo veliko: samo dodatek za tiste veterane, ki živijo v pomanjkanju osnovnih dobrin. K meni kot poveljniku 62. koroškega odreda pride veteran, pripadnik enote, nima statusa, ker še ni star 55 let. Je brezposeln, žena ravno tako, dobivata vsak po 300 evrov. S tem ne preživita! In takih veteranov, ki pridejo k meni,

ki jih boli in ki trpijo, ni malo. Tak veteran ne hodi k ministru, poveljniki bojnih enot pa se skoraj dnevno srečujemo z njimi. In lani, ko je bila 20-letnica: ni se še zgodilo, da bi nas kdo poklical,

in dejal: »Gorenšek, ti si s Holmca, tam ste zmagali in TO je po njej prevzela pobudo na bojišču!« Nikoli! Kot da se nas, ki smo poveljevali bojnim enotam, bojijo.

Veterani Kranja se predstavljajo

Zvone Rešek, OZVVS Kranj

več, bomo lažje uresničevali svoje letne načrte, ki vsebujejo različne aktivnosti, od pohodov, športnih tekmovanj, udeležb na spominskih svečanostih in na raznih ostalih oblikah sprostitev dejavnostih.

Spominska slovesnost na mejnem prehodu Jezersko.

Proslava ob obeležju na Ljubelju.

Osamosvojitvena vojna 1991. leta je tudi na področju občin, ki se razprostirajo okoli letališča Brnik, pustila neizbrisni pečat. Že takoj med vojno smo sprejeli žalostno novico, da je kot žrtev agresorjevega delovanja padel pripadnik TO Peter Petrič, da je letalstvo JA na letališču Brnik in na oddajniku Krvavec povzročilo z bombardiranjem po civilnih objektih in letalih, avtomobilih veliko škodo. Ob teh napadih na letališče Brnik sta izgubila življenji tudi dva tuja novinarja. V okoliških prebivalcih sta bila še dolgo po koncu vojaškega zastraševanja prisotna strah in negotovost, vse do odhoda zadnjega vojaka JA iz naše Slovenije.

Pripadniki TO in takratne milice niso delovali samo na Brniku, temveč so bili bojno prisotni še na Jezerskem vrhu, na mejnem prehodu, pri zavzemanju stražnic, na Krvavcu, pri varovanju drugih pomembnih gospodarskih objektih, skratka povsod, kjer smo vedeli, da se agresor JA lahko pojavi in nam povzroči škodo.

Ne more se točno opredeliti, koliko nas je vseh občanov in občank delovalo

v obrambi svoje domovine, zato smo se v letu 1999 nekateri takratni udeleženci teh aktivnosti zbrali in sklenili ustanoviti svoje Združenje veteranov vojne za Slovenijo, ki bi nas povezovalo tudi v miru, tako kot smo bili povezani med vojno. Naše Združenje je na začetku povežalo še aktivne udeležence vojne iz območja občine Škofja Loka, ki pa so se kasneje osamosvojili v svoji organizaciji.

Občni zbor veteranov Gorenjske.

Naše Združenje tako sedaj povezuje aktivne udeležence vojne iz občin Jezersko, Preddvor, Šenčur, Naklo, Cerklje in Mestne občine Kranj. Aktivnih nas je okrog 290, pridružujejo se nam še novi, kar nas zelo razveseljuje, saj če nas bo

V času svojega delovanja se aktivno povežujemo s sorodnimi in predvsem sosednjimi veteranskimi organizacijami in to v cilju večje prepoznavnosti in obujanja spominov na čas od 1990 do 1991. Sodelovanje je zelo prepoznavno z VPD SEVER Gorenjska in ZB za vrednote NOB Kranj.

Spominska slovesnost borcev in veteranov na Planici nad Kranjem

Prav to sodelovanje nas je pripeljalo do konkretnih dejanj, ki se kažejo v skupnem nastopanju na športnih tekmovanjih, postavitvi dveh spominskih obeležij, in sicer na Jezerskem vrhu ob 10-letnici osamosvojitve in postavitvi spominske plošče »Ne oddaja orožja« na stavbi v Kranju, kjer je leta 1990 deloval OŠTO Kranj. Skupno je bilo tudi delo pri postavitvi spominske plošče pred poslopjem PU Kranj, kjer je bil sedež Koordinacijske podskupine za Gorenjsko.

Odkritje spominskega obeležja »Ne oddaja orožja«.

Eno pomembnejših skupnih dejanj med našim Združenjem in PVD Sever Gorenjska je vsekakor postavitve in odkritje novega spomenika na letališču Jožeta Pučnika Ljubljana - Brnik. Da je ta projekt uspel, so pomagali še občina Cerklje, občina Šenčur, Mestna občina Kranj, Aerodrom Ljubljana d.d. in drugi neimenovani subjekti, ki so bili tako ali drugače povezani z dogodki osamosvojitvene vojne. S postavitvijo tega spominskega obeležja smo na primeren način obeležili 20-letnico osamosvojitvene vojne in se tako oddolžili padlim žrtvam agresije, ki so žrtvovale svoja življenja na našem območju.

Spominsko obeležje na letališču Jože Pučnik v vsej svoji veličini.

Združenje je dalo pobudo Zvezi veteranov, da se posameznim družinam, posameznikom in delovnim organizacijam ter šolam za njihov prispevek osamosvojitveni vojni podelijo ustrezne zahvalne listine. S podelitvijo smo se jim zahvalili za njihov prispevek med vojno.

V okviru svojega dela posebno skrb posvečamo članom, ki imajo socialne težave in jim pomagamo pri pridobivanju statusa veterana. Zadnja aktivnost je bila precej odmevna. Vsem udeležencem, ki so bili med vojno aktivni na področju letališča Brnik, smo podelili spominski bojni znak Brnik 1991, s katerim jih je odlikovala ministrica za obrambo. Poskrbeli smo

tudi za podelitev ostalih spominskih znakov in to za udeležbo na Jezerskem vrhu, za odhod enot TO na Štajersko, za blokado vojašnic Kranj in Škofja Loka, za pripadnost enotam za PSD, članom štaba TO in seveda smo se zahvalili vsem, ki so nam do sedaj kakor koli pomagali pri uresničevanju svojega programa.

Letos smo že drugič organizirali srečanje veteranov – svojih članov in njihovih svojcev –, ki se ga je udeležilo kar lepo število članov in vsi so uživali pri medsebojnih zabavnih igrah in ob klepetu ter dobri hrani obujali spomine na skupaj preživete dni med osamosvojitveno vojno.

Srečanje veteranov in svojcev v Crngrobu.

Najbolj pa smo veseli svojih prostorov, katerih uporabo nam omogoča Poveljstvo za podporo Slovenske vojske v vojašnici Kranj. Prav to poveljstvo je naprosilo naše združenje, da smo pri poimenovanju vojašnice v vojašnico Petra Petriča opisali njegov lik in okoliščine njegove smrti v času napada agresorja na letališče Brnik leta 1991.

Poimenovanje vojašnice po padlem teritorialcu Petru PETRIČU.

OZVVS Kranj že v drugem mandatu uspešno vodi Zvone Rešek, ki skrbi, da se želje in sugestije članov in ostalih, ki so blizu Združenju, tudi v največji meri uresničujejo.

Spomenik sta odkrila Zvone Rešek, predsednik ZVVS Kranj, in Stane Ficko, predsednik PVD Sever Gorenjska.

Odlomek iz knjige *Vojaška obramba Slovenije 1990-1991*
Vzhodnoštajerska pokrajina TO

Priprave na vojno

Mladen Horvat

Integraciji MSNZ so sledile spremembe organiziranosti TO. Oktobra 1990 so iz dotedanjih 13 pokrajin dobili 7 novih. Poveljnik 7. PŠTO s sedežem v Mariboru, ki je poleg prejšnje Vzhodnoštajerske obsegal tudi zdaj še nekdanjo Pomursko pokrajino, je postal podpolkovnik Vladimir Milošević, pred tem poveljnik TO Pomurske pokrajine, nato pa tudi načelnik pokrajinske MSNZ.

Zaradi razorožitve TO ta ni mogla imeti več stare sestave, saj je primanjkovalo orožja za vse pripadnike. To je zahtevalo tudi reorganiziranje enot. Postale so manjše, a bolje opremljene. Začasno pa je ostala še nespremenjena organiziranost TO po občinah z njihovimi štabi, čeprav so tudi tu ukinjali in združevali nekatere enote. V novi pokrajini je tako delovalo 11 občinskih štabov: OŠTO Maribor (poveljnik major Franc Rudolf), OŠTO Ruše (poveljnik major Anton Sračnik), OŠTO Pesnica (poveljnik stotnik Vladimir Maher), OŠTO Lenart (poveljnik major Peter Leopold), OŠTO Ljutomer (poveljnik major Alojz Novak), OŠTO

Ormož (poveljnik major Aleksander Štampar), OŠTO Ptuj (poveljnik major Jože Perko), OŠTO Slovenska Bistrica (poveljnik podpolkovnik Marijan Čretnik), OŠTO Gornja Radgona (poveljnik stotnik Alan Geder), OŠTO Murska Sobota (poveljnik major Janez Bohar) in OŠTO Lendava (poveljnik major Ljubo Dražnik).

Poleg reorganizacije se je TO VŠP tedaj intenzivno ukvarjala tudi z varovanjem orožja in vojaških evidenc pred zahtevami JLA po njihovi izročitvi. Oboje so zato s sedežev TO in upravnih organov za ljudsko obrambo razpršili na več varnih lokacij. VŠP je imela takrat 4.712 kosov strelnega orožja, 620.000 kosov streliva in 140 protiklepnih izstrelkov. Varovalo jih je za ta namen posebej ustanovljenih 11 na novo oblikovanih vodov za posebne namene (eden iz vsake občine), v pripravljenosti za posredovanje pa je bilo 5 protidiverzantskih čet (126. in 127. iz Maribora, 122. iz Murske Sobote, 128. s Ptuja in 129. iz Slovenske Bistrice). Vse vode in eno protidiverzantsko četo so 10. decembra 1990, ko je potekel rok, ki

ga je armada določila kot zadnji dan za predajo evidenc vojaških obveznikov, tudi dejansko razporedili na položaje. Po končani nevarnosti pa so se do konca leta te enote izmenjevale na enotenskih usposabljanjih.

Občinski štabi so v drugi polovici leta pokrajinskemu poveljstvu pošiljali poročila o krepitvi bojne pripravljenosti svojih enot leta 1990. Ta so vsebovala poročila o stanju vodenja in poveljevanja, moralnopolitičnem stanju, usposobljenosti, mobilizacijski pripravljenosti, zaledni zagotovitvi in varnosti, pa tudi organizacijske sezname in poročilo o popolnjenosti enot. Poglavitne skupne značilnosti vseh poročil so bile reorganizacija z ukinitvijo organizacij ZK in ZSMS v štabih in enotah ter neizvedba večine bojnih usposabljanj ob prepovedi, ki jo je izdal stari RŠTO.

V Mariboru so iz mestnega in okoliških občinskih štabov oblikovali enotnega občinskega, štabe Maribor Rotovž, Maribor Tabor, Maribor Pobrežje in Maribor Tezno pa so ukinjali. Razmere so ocenjevali kot dobre, primanjkovalo pa je nekaterih mate-

rialno-tehničnih sredstev, predvsem sredstev za zveze in protiklepnega orožja. Zaradi pomanjkanja oborožitve so slabo uresničevali načrte usposabljanja. Podobno je bilo v drugih občinskih štabih v pokrajini. V skladu s svojimi zmožnostmi so organizirali neovirano delovanje in krepili pripravljenost TO na morebitni konflikt z JLA. Zaradi spremenjenih političnih razmer doma in v svetu so na novo izdelali ukrepe stalne in povečane bojne pripravljenosti. Vodenje in poveljevanje se je po večini pokazalo kot zadovoljivo, stanje zaledne popolnjenosti pa je bilo ocenjeno precej slabše, predvsem na področju materialno-tehničnih sredstev, kjer je bilo predvsem zaradi odvzema orožja s strani JLA čutiti precejšnje pomanjkanje oborožitve, predvsem protiklepnega in protiletalskega orožja. Med drugo opremo, ki bila še vedno na voljo, pa je bilo problematično predvsem pomanjkanje in zastarelost sistemov zvez in sredstev RKBO. Kadrovske težave po večini ni bilo, čeprav so posamezni štabi čutili pomanjkanje ustrezno usposobljenih ljudi. Zaradi teh in drugih težav so opravili le malo mobilizacijskih vaj, zato so mobilizacijsko pripravljenost ocenjevali pretežno na podlagi razmer iz prejšnjih let. Bolje je bila ocenjena usposobljenost. Težišče usposabljanja je bilo na teoretičnem področju, načrtovanju in zbiranju podatkov, osnovnega in dodatnega usposabljanja pa zaradi razorožitve in prepovedi starega RŠTO večina ni opravila. Enako je veljalo za oceno moralno-političnega stanja, saj je večina pripadnikov TO spremembe sprejela pozitivno. Odnos pripadnikov do varnosti in samozaščite je bil pretežno dober, kar se je najbolj odražalo v odsotnosti odtujevanja opreme in nesreč.

V prvi polovici leta 1991 je bilo težišče delovanja na izboljšanju gnotne oskrbe in bojnem usposabljanju, za kar je PŠTO januarja in februarja izdelal verifikacijo letnih načrtov v skladu z usmeritvami RŠTO. To je pomenilo seznanjanje stalne sestave in specialcev s posameznimi področji ter z novo oborožitvijo in opremo (avtomatske puške SAR-80, ročni protitankovski raketo-meti armbrust), ki je moštvo do tedaj ni poznalo. Februarja so OŠTO začeli

prilagojen obseg usposabljanja. Zaradi omejenih finančnih sredstev je TO VŠP lahko usposabljala le 3.000 ljudi oz. dve tretjini vseh, za katere je bilo na voljo orožje, posamezne enote pa so bile na usposabljanju le po 3 dni (z naraščanjem potreb zaradi nastalih razmer se je to nato podaljšalo na 7 dni, neposredno pred izbruhom vojne pa na 10). Enote, ki so bile največkrat na urjenju, so bile še vedno protidiverzantske čete in vodi za posebne namene, poudarek pa je bil na strelskem urjenju in bojnem streljanju, čeprav se je s tem krčila zaloga streliva. Marca in aprila je potekal tudi tečaj za poveljnike čet; tečajev za poveljnike in načelnike novoustanovljenih (območnih) štabov, načrtovanih za maj, pa niso opravili. Za preverjanje učinkovitosti alarmiranja in ukrepov pripravljenosti je RŠTO skupaj s pokrajinskimi štabi izvedel vajo Kobra-91, pri čemer se je kot domnevna nasprotnica prvič pojavila JLA, kar je povzročilo zbeganost dela moštva. Da bi preprečili podobne težave, so se starešine 7. PŠTO udeleževali posvetov, na katerih jim je politično in vojaško vodstvo države predavalo o aktualnih političnih in varnostnih razmerah v državi. Marca so si predstavniki 7. PŠTO ogledali še vajo Premik-91 in na podlagi tam pridobljenih spoznanj so aprila podobno vajo začeli načrtovati tudi oni. Dobila je ime Desant-91, ideja pa je bila posredovanje enot TO ob nasprotnikovem desantu na mariborsko letališče. Vanjo so namepravili vključiti tudi takratne slovenske letalske sile. Načrtovali so jo za začetek junija, a so jo zaradi pekrskih dogodkov preložili in zato nikoli opravili.

Tedaj so odpravili tudi organiziranost TO po občinskih štabih, zamenjalo jih je 26 območnih, ki so začeli uradno delovati 1. junija. Med temi so jih na območju 7. PŠTO ustanovili pet:

- 71. Obm ŠTO Maribor. Sestavljali so ga nekdanji MŠTO Maribor in OŠTO primestnih občin ter nekdanja OŠTO Ruše in OŠTO Pesnica. V njem naj bi delovalo 14 zaposlenih, poveljnik je postal major Franc Rudolf, načelnik štaba pa stotnik I. st. Venčeslav Ogrinc;

- 73. Obm ŠTO Ljutomer, v katerega so bili vključeni nekdanji OŠTO Ljutomer, Ormož in Gornja Radgona. Štel naj bi 10 pripadnikov (dejansko jih je

bilo 9), poveljnik je bil major Ljubo Dražnik, načelnik štaba pa poročnik Mirko Rautar;

- 75. Obm ŠTO Murska Sobota iz nekdanjih OŠTO Murska Sobota in Lendava, z 12 zaposlenimi, (z obema pisarniškim referentkama 14); poveljnik je bil major Edvard Mihalič, načelnik štaba pa stotnik Alan Geder;

- 77. Obm ŠTO Ptuj iz nekdanjih občinskih štabov Ptuj in Lenart, poveljnik stotnik I. st. Miran Fišer, načelnik štaba stotnik Jože Jurša, po formaciji z 12 zaposlenimi (dejansko jih je bilo 11);

- 79. Obm ŠTO Slovenska Bistrica. Območje nekdanjega OŠTO je postalo samostojen območni štab zaradi pomena tamkajšnje vojašnice, skladišča MES v Zgornji Ložnici in telekomunikacijskih objektov na Boču. Imel naj bi 6 pripadnikov stalne sestave (dejansko je imel 8 zaposlenih); poveljnik je bil major Marijan Strehar, načelnik štaba pa stotnik I. st. Branko Petan.

Skladno s tem so podali tudi nov predlog mobilizacijskega razvoja in vojnih formacij TO (ki pa ga do začetka vojne niso v celoti izvedli). Po njem bi bili tem območnim štabom v 7. PŠTO podrejeni: 4 brigade, 1 protidesantni odred, 5 protiklepnih odredov, 13 jurišnih odredov, 3 protidiverzantski odredi ter 2 protidiverzantski četi, 5 diverzantskih odredov, 1 lahki topniško-raketni divizion protiletalske obrambe, 2 lahki topniško-raketni bateriji protizračne obrambe, 1 topniška baterija B-1, 3 pontonski vodi, 3 lahki pehotni vodi, tehnični zavod, vojaško sodišče in tožilstvo ter 5 pehotno-učnih čet.

Kot je razvidno, je reorganizacija privedla do nekaterih kadrovske sprememb v stalni sestavi TO. Obm ŠTO, vključno s poveljniki, so bili delno popolnjeni tudi s pripadniki tistih OŠTO, ki so po novem spadali pod druge območne štabe. Teritorialnega načela niso mogli povsem upoštevati, saj predvsem izobrazbena struktura kadra in VED (vojaško-evidenčne dolžnosti) nista ustrezala potrebam v novih razmerah. To je sprva vneslo nekaj zmede, posebno med rezervno sestavo, ki je bila navajena na delo z domačini in znanci. Vendar se je kohezija kmalu znova vzpostavila, reforma pa je pomembno prispevala k temu, da je TO prerasla iz lokalne

pomožne vojske v pravo vseslovensko. V tistem času so jo sestavljale 4 vrste enot: enote za hitro pozivanje (vodi za posebne namene in protidiverzantske čete), prve večnamenske bojne enote za zahtevnejše operacije (predvsem za protioklepno in protidiverzantsko delovanje); preostale enote, za katere je bilo na voljo orožje; navidezne enote z mobilizacijskih seznamov (za katere ni bilo razpoložljivega orožja; med temi so bile vse 4 brigade na področju VŠP); rezervne enote JLA. Zadnje so na podlagi Odredbe o preimenovanju rezervnih enot JLA v TO priključili prejšnjim 3. junija 1991. V prvi skupini so sprva delovali najbolj izkušeni (a vseeno tudi dovolj mladi) pripadniki rezervne sestave TO, posebne enote so organizirali tudi iz pripadnikov rezervne sestave JLA (po možnosti tistih, ki so služili v posebnih enotah). To so bili 711. in 712. odred za posebne namene v Mariboru, 771. na Ptuju, v Murski Soboti 751. četa za posebne namene in v Slovenski Bistrici 791. četa za posebne namene. Za ta namen je 7. PŠTO do konca junija 1991 postopno prejela več kot 800 avtomatskih pušk, 136 ročnih protioklepnih raketometov, 6 sistemov fagot za vodene protioklepne izstrelke, 3 lanserje protiletalskih raket strela 2-M in nekaj milijonov kosov streliva. S tem se je v primerjavi s prejšnjim stanjem znižala povprečna starost pripadnikov TO, njihova usposobljenost pa se je povečala. Pozneje so se v TO vključili tudi poklicni pripadniki armade, ki so se odločili prestopiti na slovensko stran. Z njimi so v največ primerih že pred izbruhom sovražnosti skrivaj navezali stike; začasno so še delovali v strukturah JLA, Teritorialni obrambi pa zagotavljali pomembne obveščevalne podatke.

Popravek:

Spoštovani!

Pišem Vam z željo, da objavite popravek podatkov iz revije št. 47, kjer v članku »8. PŠTO Zahodnoštajerske pokrajine v vojni za Slovenijo« Simona Porš na strani 40 zapiše, da sem zdravnik, kar pa ne drži. Sem Ludvik Kordež, sedaj upokojenec, v vojaški formaciji višji vodnik, poveljujoči sanitetnemu vodu, sicer pa sem bil višji upravni delavec in direktor Reševalne službe Koroške, nisem pa zdravnik. Želim, da to napako v naslednji številki popravite.

Ludvik Kordež

Op. uredništva:

Za netočnost, ki smo jo sicer zagrešili posredno, se Ludviku Kordežu opravičujemo, njegov razširjeni prikaz delovanja sanitetne službe na Koroškem v času vojne za obrambo slovenske samostojnosti pa bomo objavili v eni prihodnjih številki Veterana.

OZVVS Velike Lašče Dom veteranov v Krvavi Peči

Predsednik OZVVS Velike Lašče,
F. Dušan Hočevnar

Dom veteranov OZVVS Velike Lašče leži med gozdovi Mokrcra in Mačkovca, na nadmorski višini 720 metrov, pod cerkvico sv. Lenarta v vasi Krvava Peč, jugozahodno od Kureščka na obrobju Iškega vintgarja. Kraj je oddaljen od Ljubljane približno 20 kilometrov, obkroža pa ga čudovita narava. Nekdanjo Mežnarjevo domačijo je za potrebe svojih gozdnih delavcev v drugi polovici 19. stoletja odkupil grof Auersperg in odstopil del prostorov vaščanom za osnovno šolo, ki je delovala do leta 1975, ko so jo zaradi premajhnega števila otrok morali zapreti. Leta 1991, ko se je začela slovenska osamosvojitvena vojna, je bil v tedanji šoli in okoliških objektih organiziran eden od večjih zbirnih centrov za prebegle in zajete pripadnike bivše JLA. Zaščitnica zbirnega centra je bila 63. samostojna četa KS Rob – Turjak – Velike Lašče, ki je sicer zasedala položaje od vasi Purkače do Sekirišč in Krvave Peči do Predgozda. Četa je delovala v okviru 51. OŠTO Ljubljana. Po vojni so nekdanji pripadniki TO, ki so se organizirano združili v Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Velike Lašče, na podlagi dogovora z Občino Velike Lašče objekti začeli adaptirati in dograjevati. Leta 2006 je bila šola po sklepu občinskega sveta preimenovana v Dom veteranov

OZVVS Velike Lašče. Po več kot desetih letih adaptiranja, dograjevanja in urejanja okolice je zgradba dobila tudi novo vsebino: od manjšega muzeja in stalne razstave zbirke orožja Slovenske vojske, nove kuhinje do sobe za sestanke. Urejeno je bilo tudi centralno ogrevanje. V srednji etaži je s pomočjo našega zunanjega sodelavca Sreča Knafelca nastala učilnica za trideset slušateljev z vso potrebno opremo za kakovostna predavanja. V isti etaži je tudi spalnica v slogu planinskega doma s kapaciteto od 12 do 20 ležišč in toaletnimi prostori s tuš kabino. Poleg doma smo prizidali veliko garažo, nad katero je pokrita terasa, ki sprejme 50 ljudi. Pred domom je bilo s pomočjo vaščanov urejeno balinišče za rekreacijo obiskovalcev. Projekt je finančno podprla Občina Velike Lašče. Poleg prenočišč (na podlagi dogovora) nudi dom obiskovalcem tudi hrano in pijačo ter vodene izlete v bližnjo okolico, kjer si lahko ogledajo Iški vintgar in druge krajevne znamenitosti. V okviru Občine Velike Lašče pa si je možno ogledati tudi Trubarjevo domačijo s spominsko sobo, možen je tudi voden ogled enega najmogočnejših obnovljenih gradov, Turjaškega gradu. Prav tako si obiskovalci lahko ogledajo rojstno hišo pisateljev Frana Levstika in Josipa Stritarja, ki sta poleg Trubarja bistveno vplivala na razvoj slovenske književnosti. To je samo del zanimivosti, ki jih lahko vidite. Dom veteranov v Krvavi Peči torej ni namenjen samo Območnemu združenju Velike Lašče, ampak tudi ožji in širši družbeni

skupnosti: veteranom vojne za Slovenijo, šolam, Slovenski vojski, policiji in raznim drugim organizacijam in posameznikom, ki bi si radi ogledali in se seznanili tudi s tem koščkom slovenske zemlje, ki je dala slovenskemu narodu velike može, ki smo jih pravkar omenili. Zato nekateri imenujejo ta košček slovenske zemlje tudi klasični kotic ali slovenske Atene. Za obisk doma veteranov in zaželeni program se je možno predhodno dogovoriti s predsednikom OZVVS Velike Lašče, F. Dušanom Hočevnarjem (mobilni telefon: 041 670 913) ali z vodjo turistično-gostinske ponudbe Srečom Knafelcem (mobilni telefon: 041 289 417).

Veseli bomo vašega obiska.

Foto Srečo Knafelc

Svetovna veteranska organizacija

Pred usodnimi odločitvami

Marjan Grabnar

V času od 18. do 22. 11. 2012 bo v Jordaniji zasedala volilna generalna skupščina Svetovne veteranske organizacije. Minila so že tri leta od volilne konference, ki je bila novembra 2009 na Danskem v Kobenhavnu in mandat sedanjemu vodstvu se je iztekel.

Že v poročilu iz takratnega zasedanja sem zapisal, da je Svetovna veteranska organizacija, WVF, v hudi finančni krizi. Vsebinskih gradiv za samo zasedanje v celoti še nismo prejeli, tako tudi ne finančnega poročila. Vpogled v finančno stanje smo dobili iz zapisnika seje finančnega odbora, ki je zasedal 12. junija 2012 v Parizu. Razprava na tej seji je bila zelo ostra. Na eni strani so bili predstavniki evropskega odbora, ki so zahtevali radikalne rešitve, kot je preselitev sedeža iz Pariza na Nizozemsko, občutno znižanje stroškov zaposlenega osebja, prodaja nepremičninskega premoženja, prepoved glasovalnih pravic tistim članicam, ki ne plačujejo članarine in še vrsto drugih ukrepov. Na drugi strani pa je stališče

predsednika in izvršnega odbora, da bi lahko radikalne odločitve pripeljale do razpada in prenehanja delovanja Svetovne veteranske organizacije.

Naslednja pomembna odločitev nas čaka glede volitev novega vodstva. Prejeli smo dopis, v katerem nas sedanje vodstvo – Hamid Ibrahim, predsednik; Jacques Goujat, namestnik predsednika; Mohamed Benjelloun, generalni sekretar; Daniel Pieter Knovel, podpredsednik; Charlemagne Y. Batayola, podpredsednik in Dan-Viggo Bergtun, podpredsednik – obvešča, da so pripravljene delati še en mandat, ravno tako tudi finančni odbor.

Čakajo nas tudi spremembe statuta Svetovne veteranske organizacije. Te so obsežne in jih še nismo v celoti proučili. Verjetno pa bomo o njih še posebej pisali v našem glasilu. Iz prejetih predlogov amandmajeve je razvidno, da gre za možnost selitve sedeža iz Francije in vprašanje plačevanja članarine. Sedanji način plačevanja članarine je izveden na osnovi skupnega računa za vse članice iz posa-

mezne države. Na nacionalni ravni smo izvedli sorazmerni medsebojni pobot. V Slovenijo smo na naslov ZZB prejeli račun, ki ga je ta poravnala, nato pa smo ostali – to so ZVVS SEVER in ZDVIS – svoj delež nakazali ZZB. V novem besedilu statuta pa predlog, da naj bi vsaka članica plačevala neposredno, vendar pa ni jasno, kolikšna je višina članarine. Zato bova slovenska predstavnika na seji v Jordaniji temu posvetili še posebno pozornost (zasedanja v Jordaniji se bova predvidoma udeležila Marko Pogačnik ZZB in Marjan Grabnar ZVVS).

Predstavniki Slovenije v WVF smo v Pariz pravočasno poslali dva dokumenta, in sicer »Stališča in ocene o položaju vojnih veteranov in žrtev vojne v Republiki Sloveniji« in resolucijo na to tematiko. V teh dokumentih prvič ocenjujemo, da vlada R Slovenije s sprejetimi varčevalnimi ukrepi bistveno poslabšuje socialno-ekonomski položaj vojnih veteranov, še posebej veteranov iz 2. svetovne vojne. Ocenili smo, da gre za ideološki obračun s to skupino vojnih veteranov in poskus prevrednotenja zgodovinskih dejstev. V tem dokumentu tudi obžalujemo, da je trenutna oblast v Sloveniji relativno dobro urejeno področje varstva pravic vojnih veteranov, vojnih invalidov in žrtev vojn začela spreminjati na slabše in v nasprotju s stališči Svetovne veteranske organizacije. S predlagano resolucijo pozivamo Svetovno veteransko organizacijo, da ponovno obsodi trende nižanja pravic vojnim veteranom.

Predlagali smo tudi, da ITF, Mednarodni sklad za razminiranje s sedežem na Igu pri Ljubljani, prejme priznanje WVF za njihovo dejavnost na področju odstranjevanja nevarnosti protipehotnih min in pokonfliktno rehabilitacijo (obsežna utemeljitev je v arhivu ZVVS). Do sedaj je v Sloveniji tako priznanje prejel Inštitut za rehabilitacijo Soča.

Na seji koordinacije veteranskih organizacij, zastopane v WVF (World Veterans Federation), dne 25. 9. 2012, smo še enkrat pregledali vsa gradiva in pripravili ustrezna stališča. Po potrebi se bomo pred samim zasedanjem generalne skupščine še enkrat sestali in dopolnili svoja stališča.

O rezultatih zasedanja generalne skupščine pa v naslednji številki glasila »VETERAN«.

Skrb za vaše zdravje je del nas.

*Poslanstvo našega farmacevtskega podjetja
je narediti dragocene trenutke še lepše in bogatejše.
Naše poti so zato tlakovane z znanjem, visoko tehnologijo in izdelki,
ki izpolnjujejo želje po zdravem življenju.*

*Naša prihodnost je med vodilnimi
farmacevtskimi generičnimi podjetji.*

www.krka.si

Živeti zdravo življenje.

arex ▶ ▶ ▶

razvoj kot način življenja

